

de Steltloper
integraal kindcentrum

Pedagogisch beleid
en werkplan
peuteropvang en
Voorschoolse
Educatie

IKC de Steltloper
kinderopvang
0594-641858
steltloper@kov.quadraten.nl

Inhoud

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1. Missie en visie	4
Missie en visie	4
Hoofdstuk 2. De pedagogische doelen uitgewerkt	5
Een goed pedagogisch klimaat	5
Kinderen voelen zich emotioneel en fysiek veilig	6
Emotionele veiligheid	6
Fysieke veiligheid	12
Kinderen ontwikkelen persoonlijke competenties	13
Voor- en vroegschoolse educatie	14
Doorgaande lijn peuter - kleuter	16
Vroegtijdige signalering en toeleiding	19
Ontwikkeling, begeleiding en zorg	20
Peuter – kleutervisie	22
Overdracht	24
Aanvullende onderwerpen m.b.t. persoonlijke competenties.	25
Kinderen ontwikkelen sociale competenties	25
Kinderen ontwikkelen morele competenties	26
Hoofdstuk 3. Kinderopvang is een vak	27
Interactievaardigheden	27
VVE gecertificeerd en minimum taalniveau	28
Pedagogisch Beleidsmedewerker en Coach	28
Hoofdstuk 4. Samenwerken aan een fijne kindertijd	29
Ouders als partners	29
Mentor	29
De overdracht tussen pedagogisch medewerkers en ouders	29
Informerende van ouders	30
Oudercommissie	30
Feesten, vieringen en extra activiteiten	31
Klachtenregeling	31
Hoofdstuk 5. Doelen 2024-2025	31
Hoofdstuk 6. Beleidscyclus	33
Gebruikte literatuur	34
Bijlage	35
Voorschoolse Educatie Opleidingsplan 2025 -2026	35

Voorwoord

Het pedagogisch beleid en werkplan peuteropvang VE is een praktische uitwerking van het algemeen pedagogisch beleid van IKC de Steltloper. De visie, missie en doelstellingen zijn uitgewerkt en naar de praktijk vertaald zoals weergegeven in dit plan. Het is een richtinggevend document voor onze medewerkers. Werken met kinderen vraagt een om een heldere visie, borging van kwaliteit en professionaliteit. Wij delen het graag het pedagogisch beleid en werkplan met alle betrokkenen binnen de opvang, zowel medewerkers als ouders.

Visie wordt beïnvloed door nieuwe pedagogische inzichten en maatschappelijke veranderingen en is daardoor voortdurend in beweging. De visie op opvang, ontwikkelingsgericht aanbod en samenwerking opvang en onderwijs heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld en zal zich blijven ontwikkelen. We blijven kritisch kijken naar ons aanbod en toetsen deze aan de ontwikkelingen in de maatschappij, wijzigingen in wet- en regelgeving (zowel landelijk als gemeentelijk), ontwikkelingen in het onderwijs en de behoeften van ouders.

Het Pedagogisch kader kindercentra (0-4 jaar) en het Pedagogisch kader kindercentra (4-13 jaar), tot stand gekomen vanuit het Landelijk Platform Kinderopvang, vormde een inspiratiebron voor het schrijven van het pedagogisch beleidsplan.

In samenspraak met pedagogisch medewerkers, leerkrachten onderbouw en ouders is dit werkdocument ontwikkeld. Medewerkers, leerkrachten onderbouw en ouders dragen de visie en handelen hiernaar. Op deze wijze draagt de peuteropvang zorg voor een stabiel aanbod en een veilige basis. Vanuit deze gezamenlijke visie kunnen we de inhoud van ons aanbod goed laten aansluiten bij de wensen en behoeften het kind. Tevens sluiten we aan op het onderwijsaanbod in groep 1 en streven we naar een vloeiende overgang van de peuteropvang naar het basisonderwijs.

Hoofdstuk 1. Missie en visie

Missie en visie

De peuteropvang VE van IKC De Steltloper biedt kinderen van 2 tot 4 jaar méér dan alleen opvang: het is een plek waar spelenderwijs leren en ontwikkelen centraal staan. Wij begeleiden kinderen vanaf jonge leeftijd in hun unieke ontwikkeling, met als doel dat zij zichzelf leren kennen, hun talenten ontdekken en een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen opbouwen.

In een veilige, talige en stimulerende omgeving ondersteunen wij peuters in hun cognitieve, motorische, sociale en emotionele groei. Door samen te zijn met andere kinderen leren zij belangrijke sociale vaardigheden die hen voorbereiden op de wereld om hen heen. Daarbij bieden wij een rijk en passend spelaanbod dat aansluit bij hun ontwikkelingsniveau en spelbehoefte. In de dagelijkse verzorging, door middel van ons aanbod en de inrichting van de ruimte, stimuleren wij kinderen om zich zowel lichamelijk, sociaal-emotioneel, creatief, taalvaardig en cognitief te ontwikkelen.

We hechten waarde aan gelijke kansen voor alle kinderen en creëren een pedagogisch klimaat waarin ruimte is voor zowel groepsvorming als individuele ontplooiing. Respect en het individuele kind staat centraal. We bieden de kinderen de gelegenheid om zich bewust te worden van de maatschappelijk gangbare normen en waarden.

De peuteropvang vormt in nauwe samenwerking met ouders, onderwijs en zorgpartners een onderdeel in de een doorgaande ontwikkellijn van 0 tot 13 jaar, waarin onderwijs, opvang, zorg en welzijn samenkomen. Zo creëren wij een stevige basis voor een succesvolle start op school én in de samenleving.

Hoofdstuk 2. De pedagogische doelen uitgewerkt

Een goed pedagogisch klimaat

De **pedagogische doelen** en het **pedagogisch klimaat** zijn nauw met elkaar verbonden en beïnvloeden elkaar wederzijds.

Pedagogische doelen geven richting aan het pedagogisch klimaat

De pedagogische doelen beschrijven **wat** we willen bereiken in de ontwikkeling van kinderen, zoals:

- Kinderen voelen zich emotioneel en fysiek veilig
- Kinderen ontwikkelen persoonlijke competenties
- Kinderen ontwikkelen sociale competenties
- Overdracht van normen en waarden

Deze doelen vormen het fundament van het pedagogisch handelen. Het pedagogisch klimaat – de sfeer, interacties, structuur en inrichting van de groep – is vervolgens de **manier waarop** deze doelen worden gerealiseerd.

Bijvoorbeeld: Het pedagogisch doel is: Sociaal competent gedrag stimuleren in de peutergroep. Kinderen ontwikkelen sociale vaardigheden, zoals delen, samenwerken, wachten op hun beurt en rekening houden met anderen.

Het pedagogisch klimaat:

- Er worden dagelijks groepsactiviteiten aangeboden waarbij peuters samen moeten werken, zoals een gezamenlijke bouwactiviteit met blokken of een kringspel waarbij om de beurt iets gedaan wordt (bijv. een bal doorgeven of iets uitbeelden).
- De speelhoeken zijn zo ingericht dat er samen gespeeld moet worden, zoals een keukentje, winkeltje of verkleedhoek. Dit nodigt uit tot samenspel, rollenspel en interactie.
- De pedagogisch medewerker zet de interactievaardigheden in als pedagogische tools.
 - Benoemt sociaal gedrag: "Wat fijn dat jij de beker even aan Anna geeft."
 - Bemiddelt bij conflicten: "Jullie willen allebei de rode auto. Hoe kunnen we dit oplossen?"
 - Leert regels spelenderwijs aan: "Bij dit spel wachten we op onze beurt. Wie komt er na Sam?"
- Er zijn duidelijke groepsregels: In de kring worden simpele regels besproken en herhaald, zoals "we praten om de beurt" en "we doen lief tegen elkaar." Deze worden visueel ondersteund met pictogrammen voor peuters.
- Als kinderen goed samenwerken of elkaar helpen, wordt dit positief benoemd in de groep, bijvoorbeeld tijdens het kringmoment: "Ik zag dat jullie samen een mooie toren hebben gebouwd!"

Het pedagogisch klimaat maakt de doelen zichtbaar en voelbaar

Een warm, gestructureerd en stimulerend klimaat is nodig om pedagogische doelen te **verwezenlijken**. Zonder een positief pedagogisch klimaat is het moeilijk kinderen emotioneel veiligheid te bieden of hen te ondersteunen in hun zelfvertrouwen en sociale vaardigheden.

Bijvoorbeeld: Een veilige sfeer met vaste rituelen en voorspelbaarheid draagt direct bij aan het doel *emotionele veiligheid*. Zoals:

- Vaste begroeting: Iedere ochtend wordt elk kind persoonlijk begroet door de pedagogisch medewerker met een warme glimlach, een knuffel of een hand (afhankelijk van wat het kind prettig vindt). Zo voelt het kind zich direct welkom en gezien.

- Dagritmekaarten: De dag wordt visueel weergegeven met duidelijke pictogrammen of foto's van de activiteiten (bijv. kring, fruit eten, buitenspelen). Deze hangen op een vaste plek op peuterhoogte. Pedagogisch medewerkers benoemen steeds welke activiteit komt.
"Nu gaan we in de kring. Daarna eten we fruit, zie je het plaatje?"
- Vaste rituelen:
 - Een herkenningssliedje bij de start van de kring.
 - Altijd hetzelfde verhaalmoment na het fruit eten.
 - Afsluitend afscheidsmoment waarbij kinderen elkaar een fijne dag wensen
- Vaste gezichten: Pedagogisch medewerkers werken zoveel mogelijk met dezelfde kinderen, zodat er een band ontstaat. Dit vermindert spanning bij het brengen en ophalen.
- Rustige, duidelijke overgangsmomenten: Overgangen (zoals van spelen naar eten) worden tijdig aangekondigd en rustig begeleid. *"Over vijf minuutjes ruimen we samen op, dan gaan we aan tafel."*
- Individuele aandacht: Pedagogisch medewerkers nemen de tijd om kinderen te troosten bij verdriet, geven knuffels waar nodig en laten merken dat emoties er mogen zijn.

Gelijke ontwikkelingskansen

Door het formuleren van duidelijke pedagogische doelen ontstaat bewust pedagogisch handelen. Het klimaat dat je vervolgens schept – in hoe je met kinderen omgaat, hoe je ruimte inricht, hoe je communiceert – is afgestemd op het bereiken van die doelen.

Een goed pedagogisch klimaat draagt bij aan gelijke ontwikkelingskansen voor ieder kind, ongeacht achtergrond of startpositie. Het maakt het mogelijk om op tijd eventuele ontwikkelingsachterstanden te signaleren en gericht ondersteuning te bieden. Dit voorkomt problemen in een later stadium en zorgt ervoor dat elk kind zich op eigen tempo en niveau kan ontwikkelen.

Bovendien vormt een sterk pedagogisch klimaat de basis voor een goede samenwerking met ouders. Door open communicatie en educatief partnerschap ontstaat samenhang tussen opvoeding thuis en op de opvang, wat de ontwikkeling van het kind ten goede komt. Kortom, een positief pedagogisch klimaat is onmisbaar voor het welzijn, het leren en de brede ontwikkeling van jonge kinderen.

Samengevat:

De pedagogische doelen vormen het kompas, het pedagogisch klimaat is de omgeving waarin je die richting tot leven brengt. Een sterk pedagogisch klimaat is dus een noodzakelijke voorwaarde om pedagogische doelen daadwerkelijk te realiseren.

Kinderen voelen zich emotioneel en fysiek veilig

Emotionele veiligheid

Een kind dat zich emotioneel veilig voelt, durft op ontdekking te gaan, ervaringen op te doen en zich spelenderwijs te ontwikkelen. Binnen onze VE-peutergroep vormt emotionele veiligheid dan ook de basis voor alle pedagogische interacties. Pedagogisch medewerkers spelen hierin een sleutelrol. Door persoonlijke aandacht, structuur en een afgestemde omgeving bouwen zij actief aan vertrouwen en geborgenheid.

Persoonlijke en respectvolle aandacht: Wij hechten waarde aan een warme en persoonlijke benadering van elk kind. Door kinderen bewust te begroeten bij binnenkomst, hun gevoelens te erkennen en in te spelen op hun behoeften, bevorderen wij een veilige hechting.

Praktijkvoorbeeld: Als een peuter verdrietig is bij het afscheid, neemt de vaste pedagogisch medewerker het kind op schoot, benoemt het gevoel en biedt troost. Vervolgens wordt het kind rustig betrokken bij een bekende activiteit, zoals een puzzel of voorleesmoment.

Structuur en voorspelbaarheid: Een duidelijk dagritme, vaste rituelen en heldere groepsregels zorgen voor rust en voorspelbaarheid. Kinderen weten waar ze aan toe zijn, wat zorgt voor vertrouwen en grip op de dag.

Praktijkvoorbeeld: Elke ochtend starten we in de kring met het 'goedemorgenliedje'. Aan de hand van visuele dagritmekaarten bespreken we samen de dagindeling, zodat kinderen weten welke activiteiten gepland zijn.

Bewegingsvrijheid en ruimte voor ontdekking: Kinderen krijgen de ruimte om zelf te kiezen, te bewegen en te verkennen binnen een veilige, overzichtelijke omgeving. Deze vrijheid stimuleert hun zelfstandigheid, creativiteit en leervermogen.

Praktijkvoorbeeld: In de bouwhoek mogen kinderen zelfstandig bouwen met blokken. Ze kiezen zelf hun materiaal en plannen, maar leren ook dat er samen wordt opgeruimd als het spel is afgerond.

Grenzen bieden veiligheid: Grenzen geven richting en duidelijkheid. Pedagogisch medewerkers stellen deze grenzen op een positieve en respectvolle manier. Zo leren kinderen wat wenselijk gedrag is en ontwikkelen ze een gevoel van veiligheid en zelfbeheersing.

Praktijkvoorbeeld: Wanneer een kind speelgoed afpakt, benoemt de medewerker rustig: "Je mag het vragen in plaats van afpakken." Er wordt samen geoefend hoe je dat op een vriendelijke manier doet.

Hechte stamgroep: Elk kind maakt deel uit van een vaste stamgroep met vertrouwde kinderen en pedagogisch medewerkers. Dit biedt continuïteit en een stevige basis om zich sociaal-emotioneel te ontwikkelen.

Praktijkvoorbeeld: Dagelijks zingen we het namenlied, waarbij ieder kind persoonlijk wordt genoemd. Dit versterkt het groepsgevoel en zorgt ervoor dat elk kind zich gezien en erkend voelt.

Samenwerking met ouders: Een open communicatie en goede samenwerking met ouders draagt bij aan de emotionele veiligheid. In de overdracht wordt informatie gedeeld over het gedrag, de behoeften en eventuele bijzonderheden van het kind.

Praktijkvoorbeeld: Bij het brengen vertelt een ouder dat hun kind een onrustige nacht heeft gehad. De pedagogisch medewerker houdt hier rekening mee en koppelt bij het ophalen terug hoe de dag is verlopen.

Positieve ervaringen: Wij creëren bewust momenten van plezier, succes en verbinding. Positieve ervaringen versterken het zelfvertrouwen en geven kinderen het gevoel dat zij erbij horen.

Praktijkvoorbeeld: Tijdens verjaardagen staat het kind centraal en krijgt het een feestmuts en een kadootje. Er wordt gezongen, taart gegeten en plezier gedeeld. Elk kind voelt zich bijzonder en gewaardeerd.

Stabiliteit en pedagogisch maatwerk

Binnen IKC de Steltloper is stabiliteit een essentiële voorwaarde voor het bieden van emotionele veiligheid en een krachtige ontwikkelomgeving voor de kinderen. Jonge kinderen gedijen bij voorspelbaarheid, vertrouwde gezichten en een omgeving waarin zij zich gekend en begrepen voelen. Om deze stabiliteit en veiligheid structureel te waarborgen, zijn heldere afspraken gemaakt over groepsindeling, personele inzet en het omgaan met wisselende situaties in de dagelijkse praktijk.

We werken met het "vaste gezichtenbeleid", waarbij elk kind dagelijks minimaal één vertrouwde pedagogisch medewerker ziet. Dit geeft kinderen houvast, versterkt het hechtingsproces en biedt een stabiele basis om te groeien. Ook de vaste groepsruimte met herkenbare materialen en inrichting draagt bij aan het gevoel van veiligheid.

De groepssamenstelling is afgestemd op de leeftijd en ontwikkelbehoeften van de kinderen. Er wordt bewust gekeken naar de balans tussen rust en uitdaging. Wanneer nodig wordt pedagogisch maatwerk toegepast, bijvoorbeeld bij kinderen die extra ondersteuning of juist meer uitdaging nodig hebben.

In situaties waarin afwijkingen van het reguliere dagritme plaatsvinden — zoals het samenvoegen van groepen, het werken met stagiaires of het spelen op een andere groep — worden kinderen zorgvuldig voorbereid. We leggen uit wat er gaat gebeuren en zorgen dat er altijd een bekend gezicht aanwezig is.

Bij de instroom van nieuwe peuters hanteren we een duidelijke wenstructuur. Dit betekent dat ouders actief worden betrokken en kinderen geleidelijk kennismaken met de pedagogisch medewerkers, de ruimte en het dagritme. De duur van het wenproces wordt afgestemd op de behoefte van het kind.

De stamgroep en groepsruimte

De peuteropvang bestaat uit 1 stamgroep waar maximaal 16 kinderen geplaatst kunnen worden in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Ouders kunnen kiezen uit verschillende eindtijden:

- 8:30 – 12:30 = 4 uur per dagdeel of
- 8:30 – 14:00 = 5,5 uur per dagdeel

De peuteropvang maakt gebruik van het peuterlokaal (54 m²). In het peuterlokaal is een speelverdieping (7 m²). Daarnaast zijn er in de gemeenschappelijke ruimte speelhoeken ingericht die structureel gebruikt worden in het activiteitenaanbod van de peuter-kleutergroepen.

Het dagritme op de peuteropvang:

8:30: Inloop moment, de pedagogisch medewerker begroet ieder kind en heeft verschillende materialen klaargelegd waarmee de kinderen vrij mogen spelen. kinderen mogen vrij spelen.

8:45: kring-moment, waarbij we de aandacht van de kinderen op elkaar richten. Daarnaast richt de pedagogisch medewerker de aandacht van de kinderen op het thema waarover we spelen en werken.

9:00: thema-gebonden en ontwikkelingsgericht activiteitenaanbod. Tijdens dit moment wordt zowel aan de groepstafel gewerkt als in de hoeken spelend geleerd. De deur van het peuterlokaal staat open zodat ook peuters in de gemeenschappelijke ruimte samen met kleuters in één van de hoeken spelen. (N.B. dit aanbod is alleen voor de peuters die 3+ zijn en behoefte hebben aan extra uitdaging.

9:45: Fruit en drinkmoment, het fruitliedje wordt gezongen, er wordt voorgelezen of een feestje gevierd. Gevolgd door een verschoonronde met aandacht voor zindelijkheid.

10:30: Buitenspel en bij slecht weer worden er binnen bewegingsactiviteiten aangeboden in het speellokaal of gaan de kinderen spelen met sensomotorisch materiaal.

11:45: Samen een broodje eten. Aansluitend een verschoonronde met aandacht voor zindelijkheid.

12:30: Kinderen die alleen een ochtend komen, worden om 12:30 gehaald

12:45: Vrij spel en gezelschapsspelletjes spelen met nadruk op rustig spel. Eventueel wordt een activiteit van de ochtend herhaald. Ook nu staat de deur naar de gemeenschappelijke ruimte open zodat peuters (leeftijd 3+) in de hoeken kunnen spelen.

13:30: Drinkmoment opgevolgd door een gezamenlijke kringactiviteit zoals een boek voorlezen, samen zingen of een activiteit aan tafel zoals puzzelen, mozaïek, lotto etc.

14:00: Haalmoment, De kinderen worden opgehaald, pedagogisch medewerkers verzorgen de overdracht aan de ouders. De locatie sluit.

De BKR oftewel leidster-kindratio

De inzet van het aantal pedagogisch medewerkers voldoet aan de vereiste norm van de leidster-kindratio vastgelegd in de Wet Kinderopvang. Dit bereiken we door gebruik te maken van een rekentool: <http://1ratio.nl/>

De kindplanning en werkroosters zijn aan elkaar gekoppeld in het administratiepakket Kidsadmin. Bij aanvragen van extra opvang krijgen pedagogisch medewerkers melding of

De peuteropvang heeft 1 stamgroep: 2 tot 4 jaar, maximaal 16 kinderen. Op deze groep staat 1 pedagogisch medewerker ingepland bij een groepsgrootte tot maximaal 8 kinderen. Bij meer dan 8 kinderen wordt een tweede pedagogisch medewerker ingeroosterd.

Daarnaast wordt er ook gekeken naar de samenstelling van de groep en het aantal kinderen met een VE indicatie. Afhankelijk van het aantal doelgroepkinderen en de aard van de hulpvraag kan besloten worden om bij minder dan 8 kinderen een tweede pedagogisch medewerker in te roosteren.

Omdat de peuteropvang niet langer dan 10 uur achtereen geopend is, wordt er niet afgeweken van de BKR. De pedagogisch medewerkers gaan ook niet op pauze tenzij er vervanging geregeld is.

Inzet en taken van BOL/BBL stagiaires en vrijwilligers

De peuteropvang is een erkende leerplaats voor stagiaires, zowel stagiairs van een voltijd opleiding als een stagiaire die een werkleer-overeenkomst heeft gesloten. De BOL en BBL-stagiaires kunnen leerlingen zijn van de volgende opleidingen: Helpende Zorg en Welzijn 2, SPW-niveau, SPW-niveau 4, of een bij de doelgroep passende HBO opleiding.

Stagiaires worden in de basis niet formatief ingezet. Hierop kan geen uitzondering gemaakt worden aangezien een stagiaire niet VVE gecertificeerd is. BBL-stagiaires worden wel formatief ingezet mits zij het VVE certificaat binnen de opleiding behaald hebben en dit aantoonbaar kunnen maken. Daarnaast wordt de mate van inzetbaarheid bepaald op basis van de behaalde doelen en competenties vastgelegd in het begeleidingsplan van de BBL-er en ondertekend door de stagebegeleider van de opleiding.

Het aandeel van het aantal BOL- en BBL-stagiaires dat formatief ingezet wordt mag niet groter zijn dan 33 % van het aantal, per locatie, benodigde beroepskrachten volgens de BKR. (Waarbij BSO en KDV op 1 locatie als 2 verschillende locaties gezien moeten worden). Voor de formatieve inzet van de BOL en BBL-stagiaire volgen we verder de bepalingen die hierover zijn opgenomen in de Cao Kinderopvang.

In het personeelsbeleid is een bijlage opgenomen met het stagebeleid en het begeleidingsplan van de stagiaire (zowel BOL als BBL). Een stagiaire zal nooit eindverantwoordelijkheid dragen voor de taken en handelingen die zij op de groep uitvoert, zolang ze nog niet gediplomeerd is. De Cao Kinderopvang, Wet kinderopvang en IKK worden nageleefd t.a.v. de inzet van stagiaires.

Inzet vrijwilligers

Vrijwilligers kunnen **niet formatief** ingezet worden en krijgen geen verantwoordelijkheid m.b.t. taken die betrekking hebben op de verzorging of begeleiding van de kinderen. Vrijwilligers kunnen ingezet worden bij ondersteunende werkzaamheden. De inzet van een vrijwilliger verloopt volgens de werkinstructie: begeleidingsplan inzet vrijwilligers. In dit plan staat onder andere vastgelegd dat een vrijwilliger in het bezit moet zijn van een VOG, ingeschreven staan in het persoonsregister kinderopvang en gekoppeld worden aan Quadranten Kinderopvang.

Nieuwe werknemers

Nieuwe medewerkers zijn verplicht voor ze van start gaan het pedagogisch beleid en werkplan te kennen, zodat zij handelen vanuit de visie van IKC de Steltloper. De leidinggevende draagt zorg voor het verstrekken van de volgende documenten: het algemeen pedagogisch beleid, het pedagogisch beleid en werkplan peuteropvang VE, het veiligheids- en gezondheidsplan en de gedragscode. Ook wordt de nieuwe medewerker gedurende de inwerkperiode een aantal dagdelen boventallig ingeroosterd en vinden er begeleidingsgesprekken plaats volgens het inwerkplan.

Vaste gezichten

Bij de peuteropvang zijn de kinderen 2 jaar of ouder. Dit betekent dat maximaal 3 vaste gezichten aan een kind toegewezen worden.

In het administratiesysteem Kidsadmin wordt ingevoerd welke vaste gezichten aan een kind gekoppeld zijn en wie de mentor van het kind is. Ouders zien in het ouderportaal welke medewerker als mentor en welke medewerkers als vast gezicht aan hun kind gekoppeld zijn. Maandelijks controleert de groepscoördinator of er wijzigingen nodig zijn i.v.m. doorstromen van kinderen naar een andere groep of wisselende werkroosters van medewerkers.

Het werkrooster van de medewerkers staat in het ouderportaal, zodat ouders weten welke medewerkers de betreffende dag aanwezig zijn. Intern zijn afspraken gemaakt met de medewerkers over het opnemen van verlof. Hier geldt dat 1 pedagogisch medewerker per groep per dag verlof op kan nemen. Op deze wijze is er voor de kinderen altijd een "vast" gezicht op de groep is. Mocht er bij wijze van overmacht vervanging nodig zijn dan wordt in eerste instantie een beroep gedaan op de andere vaste pedagogisch medewerkers van de groep. Wijzigingen in werkrooster en afwezigheid van een pedagogisch medewerker wordt in het ouderportaal aan de ouders gecommuniceerd.

Plaatsing in 2 verschillende stamgroepen

Verschillende peuters maken gebruik van zowel de peuteropvang bij de Steltloper als de peuteropvang op locatie Babbel. Dit wordt altijd contractueel vastgelegd. Omdat het twee verschillende locaties betreft volstaat een schriftelijke toestemming niet.

Als contractueel is vastgelegd dat een peuter gedurende de dag wisselt van stamgroep, dan vindt er altijd een overdracht plaats tussen de pedagogisch medewerkers van de beide groepen. Indien mogelijk wordt de medewerker van De Steltloper peuteropvang in de middag ingeroosterd bij de peutergroep van Babbel, zodat de peuter de hele dag aan deze medewerker gekoppeld is. Medewerkers informeren elkaar over het verloop van de ochtend en over specifieke verzorgings- of ontwikkelingsbehoeften van het betreffende kind. Daarnaast dragen de medewerkers zorg voor een prettige overgang. Dit doen zij door het kind hier op voor te bereiden. *"Straks ga je met Lianne mee en mag je bij De Steltloper op de peutergroep spelen."* Het is ook steeds dezelfde medewerker die de peuter meeneemt naar de andere locatie of die het kind weer terugbrengt. Het kind moet zich te allen tijde prettig voelen bij de situatie en een activiteiten- en spelaanbod krijgen dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau of de interesse van het kind. Om dit te bieden wordt eventueel spelmateriaal tussen de verschillende stamgroepen uitgewisseld. De wisseling van groep wordt vooraf goed met de ouders doorgesproken.

Verschillende medewerkers werken op beide locaties en op verschillende stamgroepen. Dit maakt dat de samenwerking tussen de medewerkers korte lijnen kent en zij elkaar met grote regelmaat informeren en ondersteunen. Mocht een kind toch grote moeite hebben met de wisseling tussen de locaties, dan wordt dit uiteraard met de ouders besproken. Het welbevinden van het kind staat voorop.

Spelen buiten de eigen stamgroep

In de gemeenschappelijke ruimte zijn verschillende hoeken ingericht waar peuters en kleuters samen kunnen spelen. De ruimte is beschikbaar voor de peuters en kleuters, de deur van het peuterlokaal staat tijdens deze momenten open. Het spelen met kleuters in de hoeken van de gemeenschappelijke ruimte is onderdeel van de peuter-kleutervisie binnen het IKC. De pedagogisch medewerkers en leerkrachten groep ½ hebben een gezamenlijke visie ontwikkeld en vertaald naar een ontwikkelingsgericht aanbod voor 2 tot 6 jarigen. Hierover meer in het hoofdstuk het bevorderen van de persoonlijke competenties. Het aantal kinderen per pedagogisch medewerker blijft van kracht. Alleen wanneer er 2 pedagogisch medewerkers staan ingeroosterd kunnen kinderen buiten de eigen stamgroep spelen. Eén van de pedagogisch medewerkers gaat dan mee met de kinderen die in de gemeenschappelijke ruimte spelen.

Open deurenbeleid

Het open deurenbeleid is van toepassing wanneer peuters in de gemeenschappelijke ruimte spelen. Op deze wijze blijven de pedagogisch medewerkers in contact met elkaar en kunnen zij elkaar ondersteunen.

Activiteiten buiten de opvang

Tijdens het intakegesprek wordt toestemming gevraagd om kinderen mee te mogen nemen op uitjes of activiteiten buiten de opvang. Dit wordt vastgelegd in het toestemmingsformulier. Zo is voor ons vooraf duidelijk wie mee mogen en wie niet. Het geven van toestemming ontslaat ons in geen geval van de verantwoordelijkheid voor de kinderen tijdens het uitje. Er zijn afspraken en regels opgesteld voor activiteiten en uitjes buiten de opvang. Deze zijn opgenomen in het veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Samenvoegen van de groepen

De peuteropvang is de enige stamgroep op de locatie. De BSO is open wanneer de peuteropvang gesloten is en vice versa.

Mogelijk dat in de toekomst de peutergroep en de BSO groep samengevoegd worden op de vrijdagochtend. Dit betreft dan kinderen uit de instroomgroep, dus alleen 4 jarigen.

Vervanging

Tijdens vakanties en ziekte wordt in eerste instantie vervanging geregeld door inzet van een vaste pedagogisch medewerker van de groep. Lukt dit niet dan wordt een pedagogisch medewerker ingezet die werkzaam is op de peutergroep bij locatie Babel.

Achterwacht en uitvoering vierogenprincipe

De peuteropvang is nooit alleen op de locatie aanwezig aangezien de openingstijden en weken nagenoeg gelijk zijn aan de tijden en weken van onderwijs. Er zal dus nooit een medewerker alleen in het gebouw aanwezig zijn. Dit betekent dat de achterwacht voor de peuteropvang altijd ingedekt is.

Het vierogenprincipe in de kinderopvang (0-4) betekent dat de pedagogisch medewerkers (of stagiaires) gezien of gehoord moeten kunnen worden door een andere volwassenen tijdens de werkzaamheden. Ook voor het vier-ogenprincipe geldt dat er altijd volwassenen in het gebouw zijn die meekijken en -luisteren met de pedagogisch medewerker. Tussen de groepsruimte en gemeenschapsruimte is een groot raam en de deur van het lokaal het grootste deel van de dag open.

Interne wenprocedure

Het intakegesprek op de groep

Enkele weken voordat de opvang van start gaat neemt de mentor contact met de ouders op voor het eerste wenmoment. De ouder blijft bij de peuter op de groep. Ondertussen biedt de mentor de ouder de ruimte om over de peuter te vertellen, wensen kenbaar te maken en vragen te stellen over de opvang en de verzorging. De mentor informeert de ouder(s) over allerlei praktische zaken van de groep waar hun kindje geplaatst wordt en maakt afspraken over de opvang en de verzorging van het kind. Daarnaast vertelt de mentor wat haar taak is en wat ouders van de mentor kunnen en mogen verwachten. Tijdens het intakegesprek worden afspraken en bijzonderheden t.a.v. het kind vastgelegd in het kindvolgsysteem. Het wenbeleid wordt besproken en verschillende wenmomenten worden ingepland. Ouders zijn bereikbaar op de momenten waarop het kind komt wennen, mocht het nodig zijn dan nemen pedagogisch medewerkers contact op met de ouders.

Wennen van een nieuw kind

Voor aanvang van de opvang is het gebruikelijk dat nieuwe kinderen eerst een aantal keren (ongeveer drie keer) gaan wennen. De reden hiervoor is dat het nieuwe kind en ouders kunnen wennen aan de nieuwe situatie, aan de groep en aan de pedagogisch medewerker. De wenperiode begint bij de eerste kennismaking met de opvang. De basis voor een goed lopend wenproces is een goede vertrouwensband. Een vertrouwensband en vertrouwensrelatie ontstaat niet vanzelf, professionals, ouders en kinderen hebben daar tijd en aandacht voor nodig. Ouders die tevreden zijn en zich binnen de opvang op hun

gemak voelen, zullen dit gevoel overdragen op hun kind. Dat komt het wenproces en het welbevinden van het kind te goede komen. Tijdens de wenperiode wordt de basis gelegd voor wederzijds begrip en vertrouwen tussen de ouders, het kind en de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers begeleiden de ouder en het kind bij het ontwikkelen van afscheidsrituelen. Daarnaast krijgen pedagogisch medewerkers tijdens de wenperiode zicht op de gevoelens, ervaringen en wensen van de ouders en het kind. Tegelijkertijd krijgen de ouders zicht op de manier waarop pedagogisch medewerkers de kinderen op de kinderopvang opvoeden.

Van professionals verwachten wij dat zij het initiatief nemen voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie met zowel het kind als met de ouders.

Tijdens het moment van wennen, wordt het kind meegeteld voor de BKR en moet deze kloppend zijn.

Wennen op een andere groep

Wanneer de peuter de peuteropvang verlaat is dit over het algemeen omdat het naar de basisschool gaat. Het kan zijn dat de peuter dan ook naar de BSO gaat. De mentor legt in dat geval contact met de BSO en zorgt voor een goede overdracht.

Wanneer een kind afscheid neemt van de peuteropvang vanwege een verhuizing, dan draagt de mentor zorg voor een goede overdracht naar de nieuwe peuteropvang. Dit wordt gedaan door middel van het overdrachtsformulier en mogelijk een warme overdracht.

Fysieke veiligheid

Naast het bieden van emotionele veiligheid, wordt er zorg gedragen voor de lichamelijke veiligheid van de kinderen die gebruik maken van de opvang. Zorg voor de lichamelijke veiligheid houdt in dat:

- Kinderen op tijd, gezonde en gevarieerde voeding aangeboden krijgen. (In het voedingsbeleid staat omschreven wat kinderen te eten krijgen)
- Er voldoende momenten van rust aangeboden worden,
- Kinderen regelmatig verschoond worden (op vaste momenten en, indien nodig, tussen de verschoonmomenten door) en er verzorgd uitzien,
- Kinderen dagelijks buiten spelen,
- Zowel de binnen als buitenruimte voldoet aan de veiligheids- en hygiëne eisen.
- Kinderen leren om gaan met risico's.

In het veiligheids- en gezondheidsbeleid worden de risico's op veiligheid en gezondheid in kaart gebracht. Ook staan de maatregelen beschreven die genomen worden om deze risico's zo klein mogelijk te maken. Pedagogisch medewerkers worden betrokken bij het uitvoeren van een Risico Inventarisatie en regelmatig staan beleid en werkinstructies geagendeerd op de agenda van het groeps- en teamoverleg. Het doel is dat pedagogisch medewerkers zich bewust zijn van de risico's en de noodzaak van het veilig handelen en signaleren van risico's. Door hier actief in te participeren wordt deze bewustwording actief gestimuleerd.

Voorbeelden van onderwerpen die jaarlijks behandeld worden zijn:

- De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is onderdeel van onze zorg voor de lichamelijke veiligheid van de kinderen. Pedagogisch medewerkers krijgen jaarlijkse bijscholing voor signalering en hantering van het protocol kindermishandeling.
- Een open en professioneel werkklimaat. Er is een beroepscode kinderopvang opgesteld waarin gedragsregels staan beschreven t.a.v. het professionele handelen en gedrag van de pedagogisch medewerker. Verder dragen training en bijscholing bij aan een open en professioneel werkklimaat.
- Emotionele veiligheid, en ook de lichamelijke veiligheid, is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van pedagogisch medewerkers en ouders. Daarom zijn er huisregels opgesteld. Deze huisregels ontvangen ouders wanneer zij hun kind bij Babbel aanmelden. Regelmatig worden de huisregels onder de aandacht van de ouders gebracht.

- Het vierogenprincipe wordt jaarlijks besproken met de oudercommissie. Een terugkoppeling hiervan naar alle ouders volgt via de notulen van de ouderraad en via de nieuwsbrief.
- De pedagogisch medewerker volgen jaarlijks een cursus Kinder EHBO, IKK gecertificeerd, zodat zij weten hoe te handelen bij onschuldige en ernstige ongevallen. Verschillende gediplomeerde BHV'ers zijn getraind om in geval van een calamiteit te handelen.

Risicovol spel en leren omgaan met risico's

Er moet een balans zijn tussen veiligheid en uitdaging. Kinderen leren binnen en buiten om te gaan met risico's die ze aan kunnen. Peuters vanaf 3 jaar mogen onder indirect toezicht, met open deuren, spelen in de gemeenschappelijke ruimte.

Daarnaast krijgen de kinderen de ruimte om zelf initiatief te nemen en grenzen te verleggen. Kinderen geven zelf aan waarmee of waar ze willen spelen, bijvoorbeeld een peuter die op een fiets zonder zijwieltjes wil fietsen. De pedagogisch medewerker houdt in de gaten dat dit veilig kan. In het Gezondheid- en Veiligheidsbeleid is het leren omgaan met risico's en risicovol spel concreet uitgewerkt.

Kinderen ontwikkelen persoonlijke competenties

Peuters verkennen spelenderwijs de omgeving, situaties, materialen en eigen mogelijkheden en onmogelijkheden. Zo doen zij allerlei ervaringen op die hen helpen om kennis, veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen en creativiteit te ontwikkelen. Dit spel van doen en ontdekken (ervarend leren) is een serieuze zaak en gaat met vallen en opstaan. Door herhaling oefenen peuters wat ze net ontdekt of geleerd hebben en maken zij het zich eigen.

Bij de persoonlijke competenties richten wij ons op de volgende competenties:

- **Sociaal - Emotionele competenties;** Op je beurt wachten, samen spelen en je aan regels houden, we helpen kinderen gevoelens te herkennen door te benoemen wat we zien aan gedrag en te omschrijven wat we denken dat het kind voelt.
De zelfredzaamheid en zelfstandigheid stimuleren we door kinderen bewust te maken van wat ze zelf allemaal kunnen. Dit leggen we op foto vast. Kinderen mogen hun eigen broodje smeren, eigen drinken inschenken en we leren kinderen om hun handen te wassen of eigen neus te snuiten. Daarnaast helpen kinderen bij de dagelijkse en huishoudelijke taken, we stimuleren hen om zorg te hebben voor de materialen, de ruimte en de natuur.
De verbinding met en zorg voor de materialen, ruimte en natuur, geeft ook een bepaalde verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld tijdens het thema 'groeien en bloeien' worden zaadjes gepoot. Kinderen leren en ervaren dat er een plantje gaat groeien met de juiste aandacht, voeding en zorg. Dit geldt ook voor de materialen en de ruimte waar kinderen leren om respectvol en zorgvuldig met de materialen om te gaan.
- **Motorische en zintuiglijke competenties;** Dagelijks gaan we minimaal een half uur naar buiten. Peuters hebben behoefte om te bewegen en verschillende vaardigheden te ontwikkelen zoals fietsen, klimmen, rennen, en dergelijke. Maar ook het ervaren van de wind door je haren, de geur van de herfst, het bewust maken van en het ervaren van kou en warmte komen in ons aanbod terug. Voor het oefenen van de fijne motoriek gebruiken we technieken als tekenen met potloden, (rocks) krijtjes die de pengreep stimuleren en wasco, knippen, kralen rijgen, kleien, schilderen etc.
- **Cognitieve competenties;** Verschillende cognitieve competenties worden gericht gestimuleerd, zoals het tellen met de kinderen, benoemen leeftijden, doen verstopperkje en zijn veel bezig met kleur en vorm. Maar ook nieuwe kennis door het aanbod van thema's, het trainen van het geheugen en kinderen te stimuleren om zelf oplossingen te bedenken.

- **Communicatieve competenties;** Communicatie begint op de babygroep bij het reageren op geluid en het maken van oogcontact tot het verwoorden van de gedachten en het kunnen overleggen en samenwerken. Bij ieder thema worden nieuwe woorden aangeboden. Tijdens de kringgesprekken, het voorlezen en samen lezen van boeken interactief voorlezen en kinderen actief stimuleren tot het zelf gebruiken van (nieuwe) woorden en volledige zinnen. Pedagogisch medewerkers stimuleren de communicatieve competenties gericht door het uitbreiden van de woordenschat en door kinderen actief te stimuleren om veel taal te gebruiken.
- **Creatieve en beeldende competenties;** Kinderen krijgen verschillende materialen en middelen aangeboden om creatieve en beeldende competenties te ontwikkelen. Door te vormen en eigen voorstellingen te maken met verf, krijt, klei, zand en andere (bij voorkeur) natuurlijke materialen. Dit betekent het zo veel mogelijk ruimte voor een eigen inbreng bij het vormgeven van en uitvoeren van creatieve en beeldende activiteiten. Maar het betekent ook om de creativiteit van kinderen te stimuleren in het bedenken van oplossingen en het uiten van eigen ideeën.

Het spelenderwijs verkennen en ontwikkelen van de persoonlijke competenties wordt door de pedagogisch medewerkers op verschillende momenten en allerlei manieren aangeboden. Kansen creëren en kansen grijpen vraagt creativiteit, betrokkenheid, kennis en inzicht van de medewerkers. Bijvoorbeeld wanneer een kind aangeeft dat het op het potje wil plassen en zo het kind te helpen bij de zindelijkheidstraining. Of wanneer een kind geïnteresseerd is in tellen, door allerlei telspelletjes met het kind te spelen.

De pedagogisch medewerkers passen de principes: steunen, stimuleren en sturen toe:

- **Steunen;** Pedagogisch medewerkers steunen de kinderen in wat ze nodig hebben qua ontwikkeling maar ook in de vorm van zorg, warmte, aandacht en aanmoediging. Dit doen zij door te troosten als een kind zich niet goed voelt en door te kijken wat het kind nodig heeft. Dit kan zijn in de vorm van eten, een droge luier, even vastpakken, even samen praten of samen een spelletje doen.
- **Stimuleren;** Pedagogisch medewerkers stimuleren kinderen om nieuwe dingen te leren en om op ontdekking uit te gaan. Dit doen zij door middel van aanmoedigen om te spelen, te praten, vrienden te maken, grote en kleine problemen op te lossen, enz.
- **Sturen;** Pedagogisch medewerkers sturen kinderen door te kijken wat ze nodig hebben en geeft hierdoor sturing om zo verder te kunnen ontwikkelen. Binnen deze sturing stellen de professionals ook grenzen. Kinderen hebben grenzen nodig om te leren wat kan en wat niet kan. Dit doen zij door duidelijk aan te geven wat er van het kind verwacht wordt zoals eerst opruimen waar het kind mee bezig was voordat het kind nieuw speelgoed pakt.

Het samenspel van steunen, stimuleren en sturen passen de professionals toe gedurende de dagelijkse opvoedings- en ontwikkelingsgerichte situaties.

Voor- en vroegschoolse educatie

Het ontwikkelen van persoonlijke competenties oftewel cognitieve en ook sociale competenties wordt actief gestimuleerd door middel van Voor- en Vroegschoolse Educatie. De thema's van de VVE programma's 'Uk en Puk' en 'Startblokken' vormen de kapstok voor een beredeneerd ontwikkelingsgericht aanbod dat aansluit op de ervaring- en belevingswereld van de peuter. De volgende ontwikkelingsgebieden komen aan bod: sociaal-emotionele ontwikkeling, de motoriek, de taalontwikkeling, begripsontwikkeling en beginnende rekenvaardigheden. Beide VVE programma's zijn opgenomen in de databank van Effectieve Jeugdinterventies van het NJI.

- **Uk & Puk** is gericht op de kinderen van 0 – 4 jaar. Spelen staat centraal in Uk & Puk. De pop Puk is het speelkameraadje van de kinderen en beleeft allerlei avonturen. Hij is grappig, lief, stoer en soms zelfs een beetje stout. Zo wil hij heel graag snoepen van de pepernoten, krijgt hij een broertje/zusje, gaat hij naar de kapper of gaat hij logeren

bij oma. Het programma biedt 10 thema's waarin activiteiten uitgewerkt zijn per leeftijdsgroep: baby's, dreumesen en peuters. Het programma biedt thematische activiteiten gericht op de verschillende ontwikkelingsgebieden, daarnaast worden er verschillende suggesties gegeven voor ontwikkelingsgerichte activiteiten binnen de dagelijkse rituelen. De thema's worden op de verschillende groepen gelijktijdig aangeboden, waarbij gedifferentieerd wordt in niveau aansluitend op de ontwikkelingsbehoefte van de doelgroep. Uk & Puk sluit aan op de methode Schatkist, die veel in het onderwijs wordt gebruikt, en vormt daarmee een doorgaande lijn met betrekking tot voor- en vroegschoolse ontwikkeling.

- Het programma **Startblokken** biedt de medewerkers de uitdaging om zelf een thema te ontwikkelen en richt zich meer op de vaardigheden en bewustwording van de rol van de medewerkers. Spelen vormt de basis van het thema. De verschillende spelvormen en de ontwikkeling van spel is leidend. Vanuit het spel worden de ontwikkelingsdomeinen aan de praktijk verbonden. Bijvoorbeeld bij het thema "boodschappen doen", wordt een winkel ingericht. De weegschaal, de kassa, de vormen van de pakjes; zij vormen de rekenprikkels, de gesprekken tussen klanten en verkoper, het benoemen van de koopwaar, de boeken die aangeboden worden; zij vormen de talige prikkels. De inrichting van de ruimte wordt vooral tijdens deze thema's als 'de derde pedagoog' ingezet. In dit programma staat de betrokkenheid van kinderen, het inspelen op de interesses en vooral het aansluiten op de dagelijks handelen en imiteren van volwassenen op de voorgrond.

Startblokken samengevat:

- Thematisch werken
- Luisteren naar de ideeën van kinderen
- Kinderen mee laten helpen
- Bewust naar kinderen kijken
- Helpen spelen, meespelen, laten spelen
- Positief stimuleren: kinderen groeien ook van complimenten!

Beredeneerd ontwikkelingsgericht aanbod

Bij de voorbereiding van de activiteiten worden door middel van een brainstorm allerlei begrippen en woorden benoemd. Vervolgens worden deze verwerkt in verschillende kernactiviteiten, waarbij zoveel mogelijk materialen en boeken verzameld worden. De volgende kernactiviteiten worden wekelijks aangeboden:

Taal	Gesprekjes voeren, Taalbegrip, Woordenschat, Interactief voorlezen, Liedjes en opzegversjes
Rekenvaardigheden	Tellen, Ordenen, Wiskundige begrippen, Ruimtelijk inzicht, puzzels maken
Motoriek	Grove en fijne motoriek
Sociaal – emotioneel	Sociale omgang, Welbevinden, Omgaan met emoties
Natuur- en maatschappijbeleving	Algemene kennis, Ervaringen opdoen in de natuur en maatschappij
Creativiteit	Handvaardigheid, Muziek en dans, Drama
Algemeen	Zelfredzaamheid, Gezond gedrag, Werkhouding,

Jaarplanning

Aan de hand van een jaarplanning worden de verschillende thema's bepaald die uitgewerkt en aangeboden worden. Deze planning is een richtlijn, waarbij de medewerkers de ruimte hebben om in te spelen op gebeurtenissen of thema's die op enig moment erg kunnen gaan leven bij de kinderen van de groep. Er worden minimaal 8 thema's aangeboden waarvan minstens 4 thema's uit het VVE programma van Uk & Puk afkomstig zijn, aangevuld en ingevuld volgens de principes van Startblokken. De jaarplanning wordt in afstemming met de kleutergroepen van het onderwijs opgesteld. Hierin worden 4 gezamenlijke thema's uitgewerkt en tegelijkertijd aangeboden.

Doorgaande lijn peuter - kleuter

Zowel in de peuter- als kleutergroepen vormt het thematisch werken de kapstok van het beredeneerde en ontwikkelingsgerichte aanbod. De pedagogisch medewerkers en leerkrachten onderbouw stemmen de inrichting van een thema op elkaar af. Er is een gezamenlijke start van het thema, bijvoorbeeld in de gemeenschappelijke ruimte wordt een toneelstukje opgevoerd.

De hoeken van de gemeenschappelijke ruimte worden aangevuld met materiaal passend bij het thema, zodat er een rijke speel- en leeromgeving ontstaat. De oudste peuters spelen op gezette tijden samen met de kleuters in de hoeken. Zowel voor de peuters als kleuters biedt dit samenspel mooie ontwikkelkansen. Bijvoorbeeld: In de constructiehoek liggen verschillende materialen: grote en kleine blokken, dierenfiguren, kartonnen kokers, plankjes, wieltes, verbindingstukken en speelfiguren. Een kleuter (5 jaar) begint een 'dierentuin' te bouwen met hekjes en verblijven. Twee peuters (3 jaar) komen erbij staan en kijken nieuwsgierig toe. De kleuter zegt: *"Ik maak hier een hok voor de giraffen. Willen jullie helpen met de olifantenstal?"* De peuters pakken enthousiast blokken en proberen die op elkaar te stapelen. Ze imiteren de kleuter en stellen vragen als: *"Waar moet die?"* De kleuter wijst aan: *"Die blokken zijn beter voor de olifanten, want ze zijn groot!"* Samen bouwen ze verder. De peuters ontdekken dat de toren omvalt als ze te hoog bouwen zonder stevige onderkant. De kleuter helpt hen nadenken: *"Misschien kunnen we er een brede onder zetten."* Tijdens dit gezamenlijke spel leren peuters van de kleuter, ontwikkelen ze hun taal, motoriek en probleemoplossend vermogen, en ontstaat er een rijke, fantasierijke samenwerking. De kleuter oefent sociale vaardigheden zoals uitleggen, helpen en rekening houden met jongere kinderen.

Daarnaast wordt in de hoeken ook geleid spel aangeboden, waarbij een leerkracht, onderwijsassistent of pedagogisch medewerker het spel van de kinderen doelgericht regisseert of stuurt. Bijvoorbeeld door in diezelfde constructiehoek met een groepje kinderen mee te spelen en actief de woordenschat te vergroten door taal aan het spel toe te voegen. Het begeleid spel wordt ingezet om bijvoorbeeld doelgroepkinderen (zowel peuters als kleuters) extra ondersteuning te bieden.

De nauwe samenwerking tussen pedagogisch medewerkers en kleuterleerkrachten zorgt voor een soepele en vertrouwde overgang van peuter naar kleuter. Doordat leerkrachten regelmatig aanwezig zijn tijdens gezamenlijke speelmomenten raken jonge kinderen al vroeg vertrouwd met de gezichten en routines van de kleutergroep. Tegelijkertijd blijven pedagogisch medewerkers ook na de overgang betrokken bij de kinderen. Deze doorlopende betrokkenheid geeft het kind een gevoel van veiligheid en herkenning, waardoor het zich sneller op zijn gemak voelt in de nieuwe groep. De overstap verloopt hierdoor minder spannend en het kind kan zich beter richten op verdere ontwikkeling en het aangaan van nieuwe sociale contacten.

Om tot een doorgaande lijn en afgestemd aanbod te komen vinden er periodieke peuter-kleuteroverleggen plaats. Tijdens dit overleg komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- De voorbereiding, uitwerking en doelen voor het volgende thema. Gezamenlijk inrichten van de speelhoeken, materialen verzamelen, een globale opbouw bepalen met ruimte voor initiatief en inbreng van de kinderen, een gezamenlijk startpunt bepalen;
- Afspraken en regels tijdens de samenspeelmomenten. Dit zijn de momenten waarop de peuter - kleuter in de hoeken van de gemeenschappelijke ruimte spelen. Wat wordt in de hoeken aangeboden, hoe vaak vindt er begeleid spel plaats en wie neemt dit op zich. Hoe worden de kinderen extra uitgedaagd of wordt het spel geregisseerd. Wie houdt toezicht tijdens vrij spel en bewaakt de sociaal-emotionele en fysieke veiligheid. Ook de buitenspeelmomenten worden bij het thematisch werken betrokken en doorgesproken. De peuters spelen een deel van het buitenspeelmoment samen met de jongste kleuters. .
- De gezamenlijke routines en regels die in het ontwikkelingsgerichte activiteitenaanbod verweven zijn. Door de afstemming van routines zijn activiteiten voorspelbaar en ligt de focus op een bepaald ontwikkelingsgebied. Zo wordt in alle groepen gewerkt met een koekenpan om de woordenschat uit te breiden. Tijdens het kringmoment gaat de koekenpan met woordkaarten rond en mag een kind een kaart uit de pan pakken. "Wie weet wat op de kaart staat?"
- De begeleiding van de doelgroepkinderen van peuter naar kleuter wordt doorgetrokken. Er worden activiteiten opgezet die doelgroepkleuters samen met (doelgroep)peuters onder begeleiding van een onderwijsassistent, leerkracht of pedagogisch medewerker uitvoeren. Bijvoorbeeld: Het interactief voorlezen van een prentenboek in een klein groepje.

Taalontwikkeling

Het stimuleren van de taalontwikkeling heeft binnen de Voorschoolse Educatie extra aandacht. Tijdens ieder thema maken de kinderen kennis met nieuwe woorden en begrippen. Voorlezen, liedjes zingen en de gesprekjes met kinderen tijdens spel en in de groep, dragen bij aan de taalontwikkeling.

Twee keer per jaar komt er een logopediste langs op de groep. Zij observeert de kinderen en kijkt of er sprake is van een taalachterstand. Als er sprake is van een taalachterstand of spraaktaalrisico dan kan zij tips en adviezen geven aan de ouders. Bij terechte zorg kan zij ouders doorverwijzen naar een logopediste. De preventielogopedist adviseert ook de pedagogisch medewerkers ten aanzien van de spraak-taalontwikkeling.

Buitenspelen, natuuractiviteiten en bewegen

De pedagogisch medewerkers gaan dagelijks naar buiten met de kinderen. Een klein beetje regen hoeft geen belemmering te zijn. De omgeving, het speelgoed en de pedagogisch medewerkers dagen de kinderen uit om te bewegen, te rennen, fietsen en klimmen. Bewegingsspelletjes worden geregeld aangeboden of ondernomen zoals verstoppertje, tikkertje of balspelen, een wandeling naar het Slibsterbosje of langs de weilanden. Tijdens het buitenspelen komen de kinderen in aanraking met verschillende natuurlijke elementen en materialen, wind, warmte, kou, water, aarde, zand, blaadjes, gras, hout enz. Het is goed om te ervaren en te ontdekken wat je daar allemaal mee kan. Er is aandacht voor de wisseling van de seizoenen en de dieren.

Mocht vanwege erg slechte weersomstandigheden het niet mogelijk zijn om naar buiten te gaan, dan worden er bewegingsactiviteiten op de groep aangeboden of in het speellokaal. Bijvoorbeeld het doen van beweegspelletjes, dansen op muziek of rollen en springen op de mat.

De ruimte als 'derde pedagoog'

Kinderen ontwikkelen zich door ervaringen op te doen en in interactie te staan met andere kinderen, met volwassenen en met de ingerichte ruimte waarin zij zich bevinden. Andere kinderen, volwassenen en de inrichting van de ruimte zijn van pedagogische waarde en bieden ontwikkelkansen. Door de onderlinge wisselwerking beïnvloeden zij elkaar.

- De eerste pedagoog vormen de kinderen, door de onderlinge verschillen leren kinderen veel van elkaar. Dit doen we door activiteiten in grote groepen aan te bieden, in kleine kring of in tweetallen.
- De tweede pedagoog zijn de ouders en pedagogisch medewerkers (volwassenen). Zij voeden het kind op en hebben de grootste invloed op de ontwikkeling en het welzijn van een kind. Pedagogisch medewerkers stimuleren de ontwikkeling door middel van een aanbod, maar nog meer door de interactieve vaardigheden die zij toepassen:
 - Sensitief en responsief reageren
 - Respect voor autonomie
 - Structureren en grenzen stellen
 - Praten en uitleggen
 - Ontwikkelingsstimulering
 - Kansen grijpen en kansen creëren
 - Interactief voorlezen
- De derde pedagoog is de ruimte. De indeling en inrichting, de meubels en materialen die gebruikt worden hebben invloed op de kinderen en de mensen die zich in de ruimte bevinden. Een goed ingerichte ruimte zorgt ervoor dat kinderen zich veilig voelen en laat hen tot rust komen. Kinderen weten wat van hen verwacht wordt en welke grenzen er zijn, waardoor ze langer en geconcentreerder spelen en elkaar minder storen. De inrichting biedt kansen en stelt kinderen in staat om zich te ontplooien op de verschillende ontwikkelingsgebieden.

Het peuterlokaal is ingericht met twee groepstafels en verschillende speelhoeken. Aan de groepstafels worden knutselactiviteiten, puzzels en spelletjes aangeboden. Tijdens de eet- en drinkmomenten zitten de kinderen ook aan tafel.

Er is een ruime huishoek ingericht waar de peuters uitgenodigd worden tot rollenspel. Op de speelverdieping is een autohoek met verkeerskleed. Verder bevinden zich een leeshoek en een constructiehoek in het peuterlokaal. In de gemeenschappelijke ruimte staan een zandwatertafel en een poppenhuis. Er is een constructiehoek met grote blokken, een constructiehoek met kleine duplo, een verkeershoek en een keuken. Er staan tafels voor peuter/kleuters die in tweetallen spelen met magneetblokken, hamertje tik of magic sand.

Er worden een aantal eisen gesteld aan de materialen die ingezet worden:

- levensechte materialen
- open materialen, blokken of duplo, o.i.d.

- aanwezigheid van cijfers
- aanwezigheid van letters en woorden
- dagritmekaarten en hoekkaarten
- pictogrammen of foto's op de opbergbakken

Met de dagritmekaarten visualiseren we de dagindeling. Het activiteitenaanbod biedt afwisselend rustige en actieve activiteiten. In de werkinstructies staat de dagindeling beschreven. Een vast dagritme biedt kinderen overzicht en veiligheid, de dag is

Vroegtijdige signalering en toeleiding

De screening en het indiceren van jonge kinderen gebeurt door de JGZ en dan specifiek door de consultatieverpleegkundigen of jeugdarts van het consultatiebureau. De gemeente bepaalt welke doelgroepdefinitie voor VVE kinderen gehanteerd wordt. De volgende criteria staan in het doelgroepenbeleid van gemeente Westerkwartier en gemeente Opsterland beschreven als indicatoren voor een VVE indicatie:

- Opleidingsniveau ouders; een laag opleidingsniveau kan een indicator zijn (zoals max. basisonderwijs, (v)so-zmlk, lbo/vbo praktijkonderwijs, vmbo basis, lts, leao, lhno)
- Stimulerend vermogen vanuit de directe omgeving; wordt er met het kind gespeeld, hoe wordt er met het kind gesproken, wordt er thuis voorgelezen, hebben de ouders indicatie stevig ouderschap gehad,
- Niveau (taal) ontwikkeling van het kind; aan de hand van de Score Taalachterstanden (screening vanaf 2 jaar)
- Verblijfsduur van de moeder in Nederland
- Ouders in schuldsanering; of inkomensgrens i.v.m. armoede.

Wanneer een kind in meer of mindere zin aan 4 van de genoemde indicatoren voldoet, kan een VVE indicatie afgegeven worden.

De VVE monitor

De JGZ is verantwoordelijk voor het indiceren, verwijzen en toeleiding van de peuter naar een kinderopvangorganisatie. In dit proces is de VVE-monitor' het digitale portaal waarin de peuter na de indicatie doorverwezen wordt naar een kinderopvangorganisatie.

De peuteropvang is gekoppeld aan de VVE monitor en ontvangt een signaal wanneer een peuter een indicatie als doelgroepkind ontvangt. Wanneer er voldoende ruimte is wordt het kind geplaatst, dit wordt in de VVE monitor geregistreerd. Op deze wijze blijft het kind als doelgroepkind bij de JGZ in beeld.

De JGZ verwijst een VVE kind door naar een kinderorganisatie als:

- Het kind als VVE kind in het kinddossier geregistreerd staat;
- Ouders toestemming hebben gegeven om kindgegevens naar de VVE organisatie door te geven;
- Ouders een keuze hebben gemaakt bij welke kinderopvangorganisatie zij het VVE kind willen aanmelden.

VVE indicatie

Een VVE indicatie beoogt de volgende effecten:

Intensief: Op een gekwalificeerde VVE locatie krijgt een kind (van 2-4 jaar) met een VVE indicatie 640 uur op jaarbasis aangeboden, dit komt neer op gemiddeld 16 uur tijdens schoolweken. Dit wordt door de peuteropvang bij de Steltloper aangeboden in 3 dagdelen van 5,5 uur tijdens de schoolweken of in 4 dagdelen van 4 uur tijdens de schoolweken. Eventueel is er een combinatie mogelijk, waarbij gebruik gemaakt wordt van 2 locaties.

Kwalitatief: Het aanbod wordt verzorgd door pedagogisch medewerkers die VVE gekwalificeerd zijn. Zij worden daarbij ondersteund door de IB-er van De Steltloper, deze is HBO-geschoold, en een Pedagogisch Coach (VVE gecertificeerd) en Beleidsmedewerker. Aan de hand van thema's wordt een beredeneerd aanbod van ontwikkelingsgerichte activiteiten ontwikkeld gericht op een die aansluiten bij de belevings- en ervaringswereld van de kinderen. Per ontwikkelingsgebied worden concrete thema-activiteiten opgezet passend bij het ontwikkelingsniveau van de groep en gericht op ontwikkelingsstimulering.

De doelgroepkinderen krijgen aan de hand van een individueel begeleidingsplan extra ondersteuning gericht op de individueel opgestelde ontwikkeldoelen.

Langdurig: De periode waarin VVE wordt aangeboden loopt van de leeftijd van 2 tot 6 jaar. Dit betekent dat het loopt vanaf de indicatiestelling in de voorschoolse periode tot het einde van de vroegschoolse periode (eind groep 2). In de peuter-kleutervisie zijn specifieke afspraken gemaakt over extra ondersteuning van doelgroepkinderen in de groepen 1 en 2.

De ontwikkeling van de peuters wordt gevolgd door middel van het kindvolgsysteem SLO-doelen. Pedagogisch medewerkers kunnen door middel van deze observaties of door andere signalen zorgen hebben t.a.v. de ontwikkeling op één of meerdere ontwikkelingsgebieden. De mentor van het betreffende kind deelt haar zorg met de ouders, dit gebeurt in een zo vroeg mogelijk stadium. Met behulp van een begeleidingsplan wordt extra ondersteuning geboden. Mocht er zorg blijven, dan bespreekt de mentor dit met de ouders. Met toestemming van ouders kan de preventielogopedist of de consultatieverpleegkundige om advies gevraagd worden of deze wordt uitgenodigd om de peuter op de groep te observeren. Alle acties worden met toestemming van ouders ondernomen en vervolgens ook weer met ouders gecommuniceerd. Mocht er een advies tot een VVE indicatie uitkomen, dan is de ouder aan zet om dit met de consultatieverpleegkundige te bespreken.

De IB-er van de Steltloper is tevens de HBO-er op de groep. Zij ondersteunt de pedagogisch medewerkers bij het opstellen van een individueel begeleidingsplan, geeft tips ten aanzien van de begeleiding van het kind en het ontwikkelingsgerichte aanbod. Eventueel voert zij het gesprek met ouders bij ernstige zorg ten aanzien van een ontwikkelingsrisico. Per doelgroepkind biedt de IB-er minimaal 10 uur ondersteuning per kalenderjaar.

Externe consultatie en overleggen

Twee keer per jaar voert de coördinator van de peuteropvang overleg met de consultatieverpleegkundige van het JGZ en de preventielogopedist. Dit overleg is bedoeld om actuele onderwerpen met elkaar te bespreken, zorgroutes op elkaar af te stemmen en casussen te bespreken, anoniem of met toestemming van ouders.

Gemeentelijke VVE overleggen

Op gemeentelijk niveau wordt meerdere keren per jaar een VVE overleg gepland waar de VVE locaties geacht worden aan deel te nemen. Het overleg biedt de mogelijkheid voor de gemeente om de dialoog te voeren over de kwaliteit van de uitvoering van vroegschoolse educatie en/of over de doorgaande leerlijn VVE. Een ander positief effect is dat hiermee de dialoog over de opbrengsten van VVE gevoerd kan worden.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

De beginsituatie van elk kind dat de dagopvang bezoekt wordt vastgelegd aan de hand van het intakeformulier. Het formulier wordt samen met de ouders ingevuld tijdens het intakegesprek.

Kindvolgsysteem SLO-doelen

Na 3 maanden volgt de eerste observatie in het kindvolgsysteem door de mentor van het kind. De observatie wordt met de ouders doorgesproken. Vervolgens wordt ieder half jaar een observatie uitgevoerd en het kindvolgsysteem ingevuld. In februari en september worden de observaties uitgevoerd. Vanaf de peutergroep worden de SLO-doelen in het kader van VVE gescoord.

Met behulp van het kindvolgsysteem SLO-doelen voeren de pedagogisch medewerkers gerichte observaties uit. Aan de hand van de observaties hebben de pedagogisch medewerkers zicht op de ontwikkeling van de kinderen. Zit ieder kind op de ontwikkellijn die past bij de leeftijd? Heeft een kind een ontwikkelingsvoorsprong en zou het gebaat zijn bij een uitdagender aanbod? Blijft de ontwikkeling bij een kind op een bepaald gebied stagneren dan wordt hier actie op ondernomen in de vorm van nadere observatie, extra of ander aanbod. Valt het op dat een bepaald ontwikkelingsgebied bij meerdere kinderen lijkt achter te blijven, dan worden de doelen van het betreffende ontwikkelingsgebied gerichter aangeboden door middel van activiteiten in kleine groepen of met specifiek ontwikkelingsmateriaal.

Individueel begeleidingsplan

Kinderen met een VVE indicatie worden begeleid aan de hand van een individueel begeleidingsplan. Hierin staan doelen beschreven waar het kind extra en gerichte ondersteuning op krijgt. Ook de wijze van ondersteuning wordt in dit plan vastgelegd evenals de effecten van het extra aanbod. Het individueel begeleidingsplan wordt vooraf met de ouders doorgesproken en na een aantal weken geëvalueerd. De mentor van het kind stelt dit plan op in overleg met de coördinator van de peutergroep en de IB-er van De Steltloper. Gezamenlijk dragen de pedagogisch medewerkers zorg voor het uitvoeren van het begeleidingsplan, de mentor werkt het plan bij en evalueert het met de ouders. De acties en ondersteuning richt zich zoveel mogelijk op actieve stimulering samen met andere leeftijdsgenootjes. Vooraf wordt de duur van het plan bepaald en een evaluatiemoment afgesproken.

Ouders en VVE

Ouderbetrokkenheid is één van de pijlers van Voorschoolse Educatie. De rol van de ouder is hierin de educatief partnerschap. Hieronder verstaan we het volgende:

- **Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen:** Ouders worden gestimuleerd om thuis samen met de peuter VVE-activiteiten te ondernemen. Denk bijvoorbeeld aan het verzamelen van spulletjes voor een bepaald thema of het stimuleren van het voorlezen thuis, door middel van de leeskoftjes.
- **Participatie in VVE-activiteiten in de voorschool:** Door middel van ouderbrieven en themaposters/-hoekjes worden ouders op de hoogte gebracht van de lopende thema's en activiteiten binnen de dagopvang. Ouders worden uitgenodigd deel te nemen aan thema-activiteiten, informatiebijeenkomsten over VVE, knutselactiviteiten, uitstapjes.

Ouders van kinderen met een VVE indicatie hebben een inspanningsverplichting om de ontwikkeling van hun kind te stimuleren. In de gesprekken met ouders bij intake en bij het bespreken van de ontwikkeling van hun kind wordt ook de betrokkenheid van ouders in kaart gebracht met behulp van het formulier ouderbetrokkenheid. Dit formulier wordt bij elk oudergesprek over het ontwikkelingsverloop geactualiseerd. Middels dit formulier brengt de pedagogisch medewerker samen met de ouder in kaart waar de opvoedings- en ondersteuningsvragen vanuit de ouder liggen en tot welke mate van participatie de ouder bereid is:

- **De thuistaal:** Tijdens het intakegesprek vraagt de pedagogisch medewerker welke taal in de thuissituatie gesproken wordt en dit wordt geregistreerd. Tijdens het verblijf van de peuter in de dagopvang wordt rekening gehouden met de thuistaal, maar wordt het kind gestimuleerd de Nederlandse taal eigen te maken. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die vaardig zijn in de moedertaal een 2de taal sneller en gemakkelijker leren.
- **VVE Thuis:** VVE Thuis is een programma voor ouders met kinderen van 3 tot 6 jaar die deelnemen aan voor- en voorschoolse educatie. De activiteiten van VVE Thuis sluiten aan bij de VVE programma's. Hierdoor komen woorden, begrippen en andere leerinhouden zowel bij de opvang als thuis aan de orde. Ouders leren hoe ze hun kind kunnen stimuleren en ondersteunen in de ontwikkeling. Hun betrokkenheid bij de educatie van het kind wordt vergroot.

Door deze combinatie van ontwikkelingsstimulering tijdens de opvang en thuis, is het effect op de ontwikkeling van kinderen groter dan van afzonderlijke programma's. Ook op lange termijn.

- **Participatie in VVE-activiteiten in de voorschool:** Door middel van ouderbrieven en themaposters/-hoekjes worden ouders op de hoogte gebracht van de lopende thema's en activiteiten binnen de dagopvang. Ouders worden uitgenodigd deel te nemen aan thema-activiteiten, informatiebijeenkomsten over VVE, knutselactiviteiten, uitstapjes. Vooral voor doelgroepkinderen is herhaling een krachtig middel om de ontwikkeling te stimuleren. Ouders van doelgroepkinderen worden daarom extra gestimuleerd om te participeren tijdens VVE activiteiten.

Peuteren in een boekje

Voorlezen is goed voor de taalontwikkeling van jonge kinderen. Uit onderzoek is gebleken dat voorlezen aan baby's, nog voordat zij kunnen praten, een gunstig effect heeft op de taalontwikkeling.

De peuteropvang De Steltloper beschikt over een grote collectie (prenten)boeken. Het programma 'Peuteren in een boekje' stimuleert actief de ouderbetrokkenheid met betrekking tot het (voor)lezen. Kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar krijgen een eigen leentasje waarin ze telkens één boek mee naar huis krijgen. Pedagogisch medewerkers helpen het kind bij het kiezen van een boek. Ouders vinden in het boek, tips en adviezen die hen kunnen helpen bij het voorlezen of het stimuleren van de taalontwikkeling van hun kind. Na zo'n 2 à 3 weken wordt het boek ingeleverd en mag het kind een nieuw boek kiezen om mee naar huis te nemen.

De voorleescoördinator is belast met de taak om het (voor)lezen te stimuleren zowel op de groepen als door de ouders thuis. De voorleescoördinator onderhoudt contact met de bibliotheek en attendeert medewerkers en ouders op activiteiten die door de bibliotheek georganiseerd worden.

Peuter – kleutervisie

Binnen IKC de Steltloper is een krachtige samenwerking ontstaan tussen de pedagogisch medewerkers van de peuteropvang en de leerkrachten van de kleutergroepen. Het resultaat is een beschreven peuter – kleutervisie die door de pedagogisch medewerkers en leerkrachten gezamenlijk is opgesteld en uitgewerkt. In aanloop hebben de pedagogisch medewerkers en leerkrachten scholing gehad gericht op het bouwen aan een gezamenlijke visie. De vertaling van de visie naar de praktijk heeft het team ook weer door middel van een gezamenlijke scholing uitgevoerd. Er is ingezet op het inrichten van een rijke leeromgeving, afstemming in dagelijkse routines, samenspeelmomenten en het gezamenlijk ontwerpen van het thematisch aanbod.

"Peuter/kleutervisie IKC de Steltloper

Op IKC De Steltloper vinden we het belangrijk om een rijke en betekenisvolle leeromgeving te creëren, waarin kinderen zich veilig voelen en zichzelf mogen zijn.

We geven kinderen de ruimte om te kunnen experimenteren en spelenderwijs te ontdekken. Hierbij voorkomen we dat kinderen over hun eigen grenzen gaan en worden ook grenzen gesteld. Ook dit draagt bij aan een gevoel van veiligheid. Kinderen hebben ruimte nodig om zich bewust te worden van zichzelf en om de wereld te verkennen, met vallen en opstaan, succeservaringen en teleurstellingen, gesteund door volwassenen in hun omgeving. De omgeving prikkelt hun nieuwsgierigheid. We creëren een omgeving waarin alle kinderen hun persoonlijkheid en kwaliteiten kunnen ontdekken en ontwikkelen.

We willen de kinderen het gevoel geven dat ze zich gezien, gehoord en gekend voelen. Om zo met voldoende zelfvertrouwen de wereld om hen heen aan te kunnen en ze uitdagen om zich, op een manier die bij hen past te ontwikkelen. Spelen is hierbij noodzakelijk. In het spel oefenen kinderen nieuwe vaardigheden ten aanzien van verschillende

ontwikkelingsgebieden.

De brede ontwikkeling van het kind staat centraal; dit omvat alle intelligenties, ontwikkeling met hoofd, hart en handen.

We vinden het belangrijk dat de kinderen leren van elkaar en talenten en krachten bundelen. We stimuleren samenwerken en daarmee ook de communicatieve vaardigheden.

De leerkracht en pedagogisch medewerker fungeren als coach en moedigen de kinderen aan om plannen te maken, te ontdekken, te experimenteren, initiatieven te nemen en zo zelf eigenaar te worden van hun eigen leerproces.

Observeren en reflecteren zijn belangrijke taken van de leerkracht en pedagogisch medewerker. We zien wat er gebeurt, moedigen aan en doen zelf mee aan de activiteit om verbreding en verdieping te stimuleren.

Op deze manier wordt de leerlinggerichte pedagogiek verbonden met een activerende didactiek.

We stemmen onze thema's, de begeleiding en ons aanbod af op wat we meemaken in de wereld om ons heen, wat we zien en horen, op specifieke interesses, actuele leefsituaties en op de behoeften en mogelijkheden van de kinderen in onze groepen. We gaan de wereld in en halen deze naar binnen. Spelenderwijs leren de kinderen de wereld in een vertrouwde omgeving ontdekken. Ieder op een manier die bij hem/haar past.

We willen de kinderen dingen laten zien, beleven, vertellen en leren. Kinderen ervaringen op laten doen die belangrijk zijn om zich verder te ontwikkelen. Door het opdoen van ervaringen in het spel krijgen de kinderen steeds beter inzicht in de hoe de wereld om hen heen in elkaar zit.

We willen veiligheid geven door orde en structuur te bieden en gebruiken hierbij heldere regels, dagritme afspraken en routines. Dit geeft de kinderen zekerheid en houvast.

Uitgangspunten die bij ons centraal staan:

- **Vertrouwen:** Het hebben van vertrouwen in jezelf en in elkaar. Ervaren dat iedereen competent is. Stimuleren in het maken van eigen keuzes en verantwoordelijk maken voor eigen handelen.
- **Openheid:** We willen een open en eerlijke relatie creëren. Dit doen we door op een open en transparante manier het gesprek aan te gaan.
- **Verbondenheid:** We werken aan verbondenheid met elkaar. Er is aandacht voor relaties en wederzijds respect. Het contact met de ouders is hierin ook van belang. We bouwen vanaf de start aan een samenwerkingsrelatie met de ouders. We willen samen optrekken om onze kinderen optimale ontwikkelkansen te bieden.
- **Plezier/welbevinden:** Plezier hebben in wat je doet, het naar je zin hebben en je goed voelen is ons streven. Emotioneel vrij zijn, nieuwsgierig zijn en zelfvertrouwen hebben is een belangrijke voorwaarde voor de ontwikkeling van het leren van kinderen. Als zij zich goed voelen over zichzelf en over hun eigen kunnen is dat een stimulans voor de ontwikkeling.
- **Respect:** Respect voor jezelf, voor anderen en voor je omgeving. We hebben oog voor de eigen wijze waarop ieder kind zich ontwikkelt. We willen kijken naar wat een kind al wel kan en is!
- **Verantwoordelijkheid:** We willen samen verantwoordelijk zijn voor ons IKC. Ieder is verantwoordelijk voor zijn eigen handelen.
- **Onderzoek:** We willen de nieuwsgierigheid van de kinderen prikkelen, ze nieuwe dingen laten ontdekken. De kinderen krijgen de ruimte om te onderzoeken, te experimenteren en te leren. Vanuit verwondering leren!

Hoe geven we vorm aan onze visie?

Bij ons bemiddelen de leerkracht en de pedagogisch medewerker tussen de betekenisverlening van kinderen en het (onderwijs)aanbod op zo'n manier dat de kinderen de relatie ervaren tussen dat wat ze binnen ons IKC doen en het leven hierbuiten. Onze thema's passen bij de sociaal culturele belevingswereld van het kind. Door voor een langere periode te werken rond een thema willen wij het beredeneerd aanbod en een uitdagend thema combineren.

Spel is onze belangrijkste activiteit en daarbinnen komen de volgende kernactiviteiten die met elkaar verweven zijn aan bod: sociaal/emotionele (gespreks-) activiteiten, constructieve en beeldende activiteiten, lees- en schrijfactiviteiten en reken- en wiskundige activiteiten.

Spelen is een vrijwillige en plezierige bezigheid waarbij de betrokkenheid groot is. Door te spelen ontwikkelen kinderen motorische, emotionele, sociale en cognitieve vaardigheden. Door te spelen ontstaat de motivatie om te leren lezen, schrijven en rekenen. Door te spelen krijgen de kinderen grip op zichzelf en de wereld om hen heen. Zo willen wij alle kinderen op hun eigen niveau, en in hun eigen tempo laten leren en ontwikkelen.

Bij ons beredeneerd aanbod zijn de doelen de stip op de horizon. Deze worden verwerkt in het aanbod. De doelen koppelen we onder andere aan de routines die elke dag terugkomen in ons programma. Routines zorgen voor tempo, actieve betrokkenheid, herhaling, duidelijkheid, structuur en veiligheid.

Het dagelijks hanteren van dezelfde indeling(routines) geeft de kinderen houvast, overzicht en zorgt voor voorspelbaarheid."

Overdracht

De overdracht naar de kleutergroep wordt middels een driehoekgesprek tussen mentor peuteropvang, leerkracht groep 1 en de ouder gevoerd. De mentor vult ter voorbereiding van dit gesprek een overdrachtsformulier in. Ongeveer 2 maanden voordat het kind naar de basisschool gaat vindt het gesprek plaats.

Staat een ouder niet open voor een driehoekgesprek dan wordt het overdrachtsformulier aan de ouder meegegeven. Ouders hebben een informatieplicht naar de basisschool, zij zorgen er dan zelf voor dat deze informatie bij de betreffende school terecht komt.

Wanneer een kind van opvang wisselt vindt er ook een overdracht plaats. Ouders krijgen het overdrachtsformulier mee zodat zij het kunnen overdragen aan de nieuwe kinderopvang/ peuteropvang.

Een kind met een VVE indicatie wordt altijd warm overgedragen. Ouders hebben bij de VVE indicatie hier op voorhand toestemming voor gegeven. Tijdens deze warme overdracht kan de pedagogisch medewerker/mentor bijzonderheden, aandachtspunten en zorgen rond een kind nader toelichten. Als er extra zorg nodig is rond een kind op de basisschool, is het belangrijk dat dit al in een vroeg stadium (3 jaar 5mnd) bij de betreffende basisschool wordt aangegeven. Op deze manier hebben zij voldoende tijd om eventuele benodigde acties uit te zetten in het kader van Passend Onderwijs.

Minimaal 3 maanden voordat een kind de vierde verjaardag viert, inventariseert de mentor of de ouders ook gebruik gaan maken van de BSO. Dit kan BSO Eigenwijs zijn, maar ook een andere BSO in een ander dorp of verbonden aan een ander IKC. Wanneer het kind naar de BSO gaat vindt er een overdracht plaats middels het verstrekken van het overdrachtsformulier, uiteraard pas na toestemming van ouders. Waar gewenst wordt een warme overdracht gedaan in de vorm van een driehoeksgesprek, waarbij de ouders ook uitgenodigd worden.

Aanvullende onderwerpen m.b.t. persoonlijke competenties.

Media

De Tv of iPad/computer worden ter ondersteuning van de activiteiten ingezet, in de vorm van (interactief) beeldmateriaal passend bij een thema zoals een foto, filmpje of liedjes. Zo wordt het taalbegrip van de kinderen en het vergroten van de woordenschat extra gestimuleerd. Tv kijken gebeurt maximaal een half uur per dag.

Zindelijkheid

Zindelijkheid wordt in samenwerking met de ouders gestimuleerd omdat meerdere factoren hier invloed op hebben. Naast controle over de spieren spelen bewustwording, motivatie en zelfvertrouwen een rol bij de zindelijkheid. Ouders geven aan wanneer zij thuis de zindelijkheid gaan oefenen. De zindelijkheidstraining is tevens als een werkinstructie uitgewerkt. Pedagogisch medewerkers kunnen het kind en de ouders helpen bij de zindelijkheidstraining. Gezamenlijk kan gekeken worden naar een manier die goed bij het kind past.

Seksuele ontwikkeling

Het verkennen en ontdekken van het eigen lichaam en het lichaam van een ander begint op de peuterleeftijd. De verschillen tussen jongens en meisjes valt hen op. Als kinderen geïnteresseerd zijn in hun lichaam of dat van een ander, reageert een pedagogisch medewerker hierop met een open en positieve houding. Kinderen ervaren dat ze over dit onderwerp kunnen praten en vragen mogen stellen. Een pedagogisch medewerker geeft tegelijkertijd ook kaders aan. Kinderen leren dat ze op de groep hun kleren aanhouden en dat ze zich op het toilet weer aankleden na een bezoek aan het toilet. In de gedragscode staat beschreven hoe pedagogisch medewerkers omgaan met seksualiteit. De gedragscode is onderdeel van het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer een pedagogisch medewerker vermoedt dat de interesse in seksualiteit afwijkend is, handelt zij volgens het protocol 'Kindermishandeling en vermoeden van huiselijk geweld'.

Kinderen ontwikkelen sociale competenties

Kinderen voelen zich vaak aangetrokken tot elkaar, het zijn sociale wezens. Het samen spelen en samenwerken, kibbelen en weer goedmaken, het leren overleggen, het verplaatsen in een ander en samen plezier maken, noemen we sociale competenties.

Sociaalvaardige mensen zijn gelukkiger dan mensen die moeite hebben met relaties met anderen, zo blijkt uit onderzoek. En omdat alle sociale vaardigheden, goede en slechte, niet zijn aangeboren, maar aangeleerd, ligt hier een taak voor de pedagogisch medewerkers. Zij leren kinderen hoe je met andere mensen omgaat, geven zelf het goede voorbeeld en laten ze oefenen om zoveel mogelijk positieve ervaringen op te doen. De pedagogisch medewerker is een rolmodel voor de kinderen. De manier waarop een pedagogisch medewerker met collega's of ouders omgaat, wordt door de kinderen gezien en eventueel overgenomen.

Tijdens gezamenlijke activiteiten zoals muziek maken, voorlezen of een spelletje doen, bevordert de pedagogisch medewerker het groepsgevoel en maakt de kinderen bewust van elkaar. Zo leren kinderen rekening te houden met elkaar, te luisteren naar elkaar, op je beurt wachten of iets te delen. De gezamenlijke eet- en drinkmomenten bieden op een

natuurlijke manier de gelegenheid om de sociale vaardigheden te oefenen. De pedagogisch medewerker heeft er aandacht voor dat alle kinderen aan de beurt komen om wat te vertellen. In gesprekken aan tafel leren we kinderen dat we elkaar uit laten praten, en dan pas zelf te gaan praten. Op deze manier willen we kinderen meegeven dat het belangrijk is te luisteren naar elkaar.

Pedagogisch medewerkers laten de kinderen helpen met kleine klusjes. Bijvoorbeeld het dekken van de tafel of het schoonmaken van het speelgoed en het gezamenlijk opruimen van speelgoed, voor we naar buiten gaan of een andere activiteit gaan doen. Kinderen leren dat dit een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.

De pedagogisch medewerkers begeleiden de peuters bij het samenspelen door bijvoorbeeld gezamenlijk met de blokken te bouwen aan een huis of te spelen met de poppen of in de keuken. Op die manier laten de pedagogisch medewerkers zien dat het leuk is om samen te spelen en speelgoed te delen. Gaandeweg nemen de pedagogisch medewerkers afstand van het spel en stimuleert de peuters om samen verder te spelen.

Oudere peuters mogen de jongere peuters helpen, dit wordt ook gestimuleerd. We leren kinderen oog te krijgen voor de gevoelens van andere kinderen maar ook om voor zichzelf op te komen. Wanneer kinderen een conflict met elkaar hebben, zal de pedagogisch medewerker de kinderen aansporen het zelf op te lossen. Lukt dit (nog) niet dan zal de pedagogisch medewerker samen met het kind bedenken wat het kan doen, zodat het kind het vervolgens zelf kan doen.

Pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de vormende taak en het rolmodel ten aanzien van de sociale competentie. Door een persoonlijke en sociale benadering richting de ouders en kinderen, heeft de opvang een dienstverlenend karakter die verder gaat dan alleen het 'bieden van opvang'. Dit uit zich door ook oog en oor te hebben voor ouders en vragen die zij hebben met betrekking tot opvoeding of levensstijl.

Kinderen ontwikkelen morele competenties

Onder morele competenties verstaan we normen, waarden en cultuur. Vaak gaat het om wat we met elkaar heel vanzelfsprekend vinden. Iemand begroeten als je binnenkomt, iets vriendelijk vragen en niet jokken.

In een groep zitten kinderen met verschillende sociale en maatschappelijke achtergronden, leefstijlen, culturen en omgangsvormen. De pedagogisch medewerkers staan stil bij de verschillen tussen kinderen. Bijvoorbeeld het verschil in cultuur, het volgen van een dieet of verschil in uiterlijk. Ze stimuleren kinderen de verschillen te respecteren en elkaar te waarderen zoals eenieder is.

Op verschillende manieren kan gewerkt worden aan de overdracht van normen en waarden. De pedagogisch medewerkers leren de kinderen respect te hebben voor elkaar. Daar hoort ook bij dat je op je beurt leert wachten en naar elkaar luistert als iemand iets vertelt. Daarnaast wordt het gebruik van beleefdheidsvormen gestimuleerd, zoals "alstublieft" en "dank je wel" te zeggen, maar ook "wat zeg je" als ze je iets niet goed verstaat. En er wordt speciaal aandacht besteed aan correct taalgebruik, scheld- en vloekwoorden worden niet toegestaan. De pedagogisch medewerkers hebben hierin een duidelijke voorbeeldfunctie.

We maken onderscheid in sociale regels, veiligheidsregels en gezondheidsregels. Sociale regels zijn nodig om ervoor te zorgen dat we op een prettige manier met elkaar samen kunnen spelen en leven. Veiligheidsregels zijn nodig, zodat het risico op ongevallen zo klein mogelijk is. Gezondheidsregels zijn er om op een gezonde en hygiënische manier met elkaar om te gaan.

De pedagogisch medewerker maakt de kinderen bewust van de groepsregels en met welk doel of nut zij gehanteerd worden. Door de regels consequent en uniform te hanteren weten de kinderen wat er van het verwacht wordt. Dit geeft rust en structuur daar is het belangrijk dat een kind leert waarom er regels zijn.

In de omgang met ouders/verzorgers, met collega's en met de kinderen heeft de groepsleiding voortdurend te maken met waarden en normen. Pedagogisch medewerkers tonen daarom respect voor elkaar, houden rekening met elkaar, inlevingsvermogen en hebben respect voor verschil in cultuur, geloof en opvoeding. Onderlinge verschillen door cultuur, opvoeding en ervaringen, worden met een open houding en zonder waardeoordeel met elkaar besproken. Dit geldt ook t.a.v. de verschillende opvoedingsstijlen en gewoonten van ouders/ verzorgers. Daarbij zijn de pedagogisch medewerkers zich bewust van hun verantwoordelijkheid als professionele opvoeder en blijft het algemeen pedagogisch beleid uitgangspunt in de omgang met kinderen.

Hoofdstuk 3. Kinderopvang is een vak

Bij IKC de Steltloper staat kwaliteit hoog in het vaandel. De pedagogisch medewerkers zijn het gezicht van de opvang, zij geven het handen en voeten. Daarom wordt er in de medewerkers geïnvesteerd door regelmatig scholing aan te bieden en de medewerkers te coachen en begeleiden. De pedagogisch medewerkers zijn gekwalificeerd, deskundig en betrokken. Zij handelen professioneel en volgens de visie zoals deze is vastgelegd in het beleid en werkinstructies.

Interactievaardigheden

Een goede beheersing van de interactieve vaardigheden kenmerkt een goed toegeruste pedagogisch medewerker.

- **Sensitieve responsiviteit (emotionele steun bieden)**
De pedagogisch medewerker reageert begripvol en alert op de signalen die kinderen geven over hun behoeften en verlangens. Door een empathische houding weet de pedagogisch medewerker wat een kind of groep nodig heeft. Kinderen kunnen rekenen op de pedagogisch medewerker, die zich opstelt als een veilig en vertrouwd baken.
- **Respect voor autonomie**
Ieder kind heeft een eigen temperament en elk kind laat op eigen wijze behoefte aan autonomie blijken. De pedagogisch medewerker toont respect voor de autonomie door een kind de ruimte te bieden om zelf te proberen en om zelf problemen op te lossen. En heeft oog en oor voor de eigenheid van ieder kind.
- **Praten en uitleggen (luisteren)**
Door met kinderen te praten, uit te leggen en naar kinderen te luisteren helpt de pedagogisch medewerker het kind de buitenwereld en gevoelswereld begrijpelijk te maken. We noemen dit: 'Benoemen wat je ziet en zeggen wat je doet'. De pedagogisch medewerker verwoordt wat ze ziet en vertelt vervolgens wat ze zelf gaat doen. Daarnaast kijkt ze goed waar de belangstelling van kinderen ligt en probeert te snappen waar het kind mee bezig is, zodat ze kan verwoorden vanuit het perspectief van het kind. Hierdoor helpt zij het kind zichzelf, anderen en de wereld te begrijpen, draagt zij kennis, normen en waarden over.
- **Begeleiden van (positieve) interacties tussen de kinderen**
De pedagogisch medewerker draagt er zorg dat kinderen zich veilig en vertrouwd met elkaar voelen. De verbondenheid in de groep en een wij gevoel wordt gestimuleerd door rituelen en vieringen. Positieve interacties tussen de kinderen en plezier in samenspelen worden door de pedagogisch medewerker op verschillende manieren gestimuleerd.
- **Structureren en grenzen stellen**
Regels geven grenzen aan en bieden structuur en duidelijkheid. Door middel van groepsregels weten de kinderen wat er van hen verwacht wordt. Deze grenzen geven kinderen de mogelijkheid om daarbinnen eigen verantwoordelijkheden te nemen. Zo mag een kind zelf speelgoed uit de kast pakken en ermee spelen. En de verantwoordelijkheid ervoor dragen om het ook weer op te ruimen. Kinderen proberen grenzen af te tasten en te overschrijden om te weten wat de gevolgen zijn. De

pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen bij het dragen van de verantwoordelijkheid en het leren omgaan met grenzen.

- **Ontwikkelingsstimulering**

De pedagogisch medewerker heeft aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden. Ze laat de kinderen ontdekkingen doen over zichzelf en hun kwaliteiten. Dit doet ze o.a. door het aanbieden van activiteiten en spelmateriaal. Maar ook door op nieuwe mogelijkheden van bekend spelmateriaal te wijzen. Hierbij houdt zij rekening met het kind en zijn tempo, timing, ontwikkelingsniveau, toestand, interesse, begripsniveau.

De pedagogisch medewerkers worden gecoacht in het toepassen van deze interactievaardigheden door o.a. video interactiebegeleiding en coaching op de werkvloer.

VVE gecertificeerd en minimum taalniveau

Alle pedagogisch medewerkers werkzaam bij Peuteropvang de Steltloper voldoen aan de kwalificatie-eisen zoals de taaleis 3F op spreken, gesprekken voeren, luisteren en lezen. Daarnaast beschikken zij over een VVE certificaat.

Pedagogisch Beleidsmedewerker en Coach

De pedagogisch beleidsmedewerker en Coach voert de volgende taken uit:

- Ontwikkelt het pedagogisch beleid. Het pedagogisch beleid vormt een daaruit vloeien verschillende beleidsstukken, werkinstructies en protocollen voort die ook onder deze taak vallen. Daarnaast heeft de pedagogisch beleidsmedewerker een taak bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie.
- Coacht de pedagogisch medewerkers en levert zo een bijdrage voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Een coach begeleidt en traint de medewerker(s) bij de dagelijkse praktijkwerkzaamheden. Iedere pedagogisch medewerker ontvangt jaarlijks coaching, ook pedagogisch medewerkers met flexibele inzet.

De inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker en coach wordt jaarlijks berekend aan de hand van een rekentool, terug te vinden op de website www.1ratio.nl/pb .

Op basis van de beschikbare tijd, beleidsvoornemens en ingeschatte coachingsbehoeftes wordt het beleid "Inzet pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach" jaarlijks vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe binnen IKC de Steltloper het beleid ontwikkeld, geïmplementeerd en getoetst wordt. Ook staat hierin beschreven hoe het coachen van pedagogisch medewerkers, inclusief scholingsplan, verzorgd wordt.

Hoofdstuk 4. Samenwerken aan een fijne kindertijd

Ouders als partners

Een goed contact en regelmatig overleg tussen ouders en pedagogisch medewerkers vormt de basis van goede kinderopvang. Hierdoor worden de verschillende leefwerelden, thuis en opvang, met elkaar verbonden. Dat geeft het kind een gevoel van veiligheid. Vanuit deze verbinden wordt er gekeken naar de mogelijkheden om aan te sluiten bij de wensen van de ouders en de specifieke behoefte van het kind. Maar wat thuis vanzelfsprekend is moet in de kinderopvang bewust worden georganiseerd. Hierin verschilt het opvoeden in groepsverband van de meer individueel gerichte opvoeding thuis. Het zal niet altijd mogelijk zijn om het kind op te vangen volgens de unieke wensen van iedere ouder.

Ouders worden actief betrokken bij de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van hun kind. Via een nieuwsbrief krijgen ouders informatie over het thema waaraan de kinderen 'werken'. De aangeboden activiteiten worden benoemd met de daarbij behorende ontwikkelingsgebieden. Door middel van tips en suggesties worden ouders gestimuleerd om thuis activiteiten met hun kind te ondernemen. Peuteren in een boekje stimuleert ouders om met hun kind boekjes te lezen en te bekijken aangevuld met tips om de taalontwikkeling te stimuleren. Ouders worden ingeschakeld om mee te helpen met het verzorgen van een activiteit, zoals Modderdag of het Voorleesontbijt.

Mentor

Bij de intake wordt met de ouders besproken wie de mentor van het kind gaat worden. Dit is een vaste pedagogisch medewerkster van de groep waarop het kind geplaatst wordt en is minimaal 1 dag aanwezig op de dagen waarop het kind naar de opvang komt. De mentor is het aanspreekpunt voor ouders als het gaat om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Maar zorgt ook voor de meer praktische zaken, als regelen van verjaardag, afscheid, en de overdracht naar een nieuwe groep, basisschool, andere opvang en/of BSO. Tijdens het intakegesprek volgt er een kennismaking met de mentor, zij voert het intakegesprek. Bij het doorstromen naar een andere groep krijgt het kind een nieuwe mentor, een vaste pedagogisch medewerker van de betreffende groep. De nieuwe mentor maakt de ouders wegwijs op de nieuwe groep. In Kidsadmin kunnen ouders zien wie de mentor van het kind is. Op het moment dat het kind een nieuwe mentor krijgt, worden ouders hiervan op de hoogte gebracht.

De overdracht tussen pedagogisch medewerkers en ouders

Op verschillende momenten zijn er gesprekken tussen pedagogisch medewerkers en ouders:

- Het overdrachtsgesprek bij het **brengen en halen** is er gelegenheid om informatie uit te wisselen over het kind. Deze dagelijkse gesprekje tussen ouders en pedagogisch medewerker vormen de basis van het contact.
- **Ouderportaal** en groepsapp van Kidsadmin. In het ouderportaal zijn belangrijke documenten en privé informatie opgeslagen en inzichtelijk voor ouders. Pedagogisch medewerkers hebben in dit systeem middels de groepsapp overzicht op de geplande kinderen en inzage in relevante informatie over het kind. De communicatie tussen de medewerkers en de ouders verloopt via de chatfunctie in het ouderportaal, korte berichtjes en foto's worden hier uitgewisseld en bevordert de samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers. De privacy van ouders en kinderen is

gewaarborgd omdat binnen een AVG proof systeem documenten alleen inzichtelijk zijn voor daartoe geautoriseerde medewerkers en ouders.

- **Oudercontactavonden** worden twee keer per jaar gehouden. Ouders worden uitgenodigd om met de mentor in gesprek te gaan over de ontwikkeling van hun kind.
- **Individuele gesprekken** zijn gewenst als ouders of pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over het gedrag of de ontwikkeling van een kind. Zowel de mentor als de ouders kunnen een individueel gesprek plannen, afhankelijk van de zorg en wie dit signaleert.
- De **overdracht naar de basisschool** wordt middels een driehoeksgesprek tussen mentor peuteropvang, leerkracht groep 1 en de ouder gevoerd. De mentor vult ter voorbereiding van dit gesprek een overdrachtsformulier in. Ongeveer 2 maanden voordat het kind naar de basisschool gaat vindt het gesprek plaats. Wanneer een kind van opvang wisselt vindt er ook een overdracht plaats. Ouders krijgen het overdrachtsformulier mee zodat zij het kunnen overdragen aan de nieuwe kinderopvang/ peuteropvang.
- **Overdracht naar de BSO.** De mentor polst de ouders ongeveer 3 maanden voor de vierde verjaardag of zij ook gebruik gaan maken van de BSO. Dit kan BSO Eigenwijs zijn, maar ook een andere BSO. Wanneer het kind naar de BSO gaat vindt er een overdracht plaats middels het verstrekken van het overdrachtsformulier, uiteraard pas na toestemming van ouders. Waar gewenst wordt een warme overdracht gedaan in de vorm van een driehoeksgesprek, waarbij de ouders ook uitgenodigd worden.

Informerende van ouders

IKC de Steltloper heeft een website waarop informatie wordt verstrekt aan de ouders. Hier is alle informatie te vinden over de dagopvang, peuteropvang en BSO. Ook zijn verschillende beleidsstukken en protocollen terug te vinden op de site. Ouders worden op de volgende manieren geïnformeerd:

- Informatiebrochure: Nieuwe ouders ontvangen een informatiebrochure van ons kindercentrum, een aanmeldingsformulier, de huisregels en de laatste nieuwsbrief.
- Nieuwsbrieven: Een aantal keren per jaar verschijnt er een nieuwsbrief waarin de ontwikkelingen en wetenswaardigheden te lezen zijn. De nieuwsbrief wordt per email aan de ouders verzonden.
- Het ouderportaal: In het ouderportaal worden ouders geïnformeerd in de vorm van nieuwsbrieven, rapportages, reglementen en beleid.
- Ouderavond: Minimaal 1 keer per jaar wordt er een ouderavond georganiseerd. Deze ouderavond wordt mede georganiseerd door de oudercommissie. De ouderavonden zijn informatief, maar zeker ook bedoeld als mogelijkheid voor verbinding en het contact tussen ouders en medewerkers te bevorderen.
- Facebook: activiteiten worden op facebook aangekondigd. Na toestemming van ouders wordt een impressie of collage van een bepaalde activiteit weergegeven.

Oudercommissie

In de Wet kinderopvang is geregeld dat ouders er recht op hebben om invloed uit te oefenen op het beleid van de kinderopvang. De oudercommissie van IKC de Steltloper vervult hierin een belangrijke rol. Zij kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen over het beleid en voorgenomen besluit dat te maken heeft met:

- Aantal kinderen per pedagogisch medewerker
- Groepsgrootte
- Opleidingseisen beroepskrachten
- Inzetbaarheid beroepskrachten in opleiding
- Pedagogisch beleid en het pedagogisch beleidsplan
- Het algemene beleid op het gebied van opvoeding
- Voedingsaangelegenheden
- Risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid;
- Openingstijden
- Vaststelling of wijziging van een klachtenregeling en het aanwijzen van de leden van de klachtencommissie

- Wijziging van de prijs van de kinderopvang.

De ouders in de oudercommissie van de peuteropvang en BSO zijn:

- Jan Willem Nabring (voorzitter)
- Jacoline van Drie
- Natasja Zwik

De notulen van de oudercommissie vergaderingen zijn inzichtelijk voor alle ouders, deze worden in het ouderportaal van kidsadmin gepubliceerd. Het reglement van de oudercommissie staat ook in het ouderportaal gepubliceerd.

Feesten, vieringen en extra activiteiten

Regelmatig worden extra activiteiten georganiseerd voor kinderen en hun ouders (familie). Er zijn een aantal feesten waarvoor alle ouders en kinderen uitgenodigd worden. De volgende vieringen worden jaarlijks verzorgd:

- Paaseieren zoeken;
- Pedagogisch medewerker-verjaardag;
- Kerstfeest;
- Familieweek

Daarnaast worden er activiteiten georganiseerd waarvoor alleen de kinderen uitgenodigd worden, zoals het Sinterklaasfeest, de afsluiting van een thema en Modderdag.

Ouders kunnen wel een bijdrage leveren in de organisatie van een feest of viering.

Klachtenregeling

De medewerkers van IKC de Steltloper streven ernaar om ieder kind en iedere ouder met respect, belangstelling en een open houding te bejegenen. Toch kan het voorkomen dat iemand zich om één of andere reden niet gezien of gehoord voelt. Dit kan een aanleiding zijn tot een klacht. Wij zien een klacht als feedback op de kwaliteit van de dienstverlening. Dat betekent dat een klacht serieus genomen wordt en acties worden ondernomen om een dergelijke situatie in de toekomst te voorkomen. Tijdens het intakegesprek ontvangen ouders informatie over de klachtenprocedure. De klachtenprocedure is terug te vinden in het ouderportaal van Kidsadmin.

In geval een klacht niet intern opgelost kan worden, hebben ouders de mogelijkheid om deze aan een externe geschillencommissie 'De Geschillencommissie' voor te leggen. IKC de Steltloper is aangesloten bij Stichting de Geschillencommissie te Den Haag, www.degeschillencommissie.nl.

Hoofdstuk 5. Doelen 2024-2025

Jaarlijks worden er in juli doelen opgesteld die IKC de Steltloper wil bereiken. Deze doelen worden in samenspraak met de pedagogisch medewerkers opgesteld en uitgewerkt.

1. Een integraal aanbod van opvang en onderwijs ontwikkelen voor kinderen van 0 tot 13 jaar.
2. Stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind, op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
3. Volgen van de ontwikkeling van peuters en het hierop afstemmen van het aanbod van voorschoolse educatie.
4. Ouderbetrokkenheid vergroten o.a. door contact via ouderapp, betrekken bij voorbereiden thema's, Betrekken van de ouders bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen.
5. Communicatie collega's: elkaar actief informeren, elkaar feedback geven, professionele manier van communiceren om de kwaliteit te verbeteren.

6. Gezamenlijke thema's en vieringen ontwikkelen en uitvoeren voor zowel dagopvang, peuteropvang, onderwijs en BSO.
7. Doelgericht samenwerken volgens de methodiek van Stichting Leerkracht.
8. Zorgstructuur kinderopvang en zorgstructuur onderwijs harmoniseren tot een zorgstructuur voor het gehele IKC. De zorgroute van gemeente Westerkwartier hierop laten aansluiten.
9. Scholing m.b.t. de meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld.
10. Kindvolgsysteem omzetten naar beredeneerd aanbod.

Hoofdstuk 6. Beleidscyclus

Van doelen naar maatregelen en acties en het bijstellen van beleid

Een beleidscyclus bestaat uit vier fasen:

1. Plan: Gedurende het jaar staan 6 teamoverleggen gepland. Tijdens deze overleggen vormt 'Veiligheid en gezondheid' en vast agendapunt. Hier worden werkinstructies en beleid besproken aan de hand van uitgevoerde 'Checks' in de Risicomonitor 2.0. Daarnaast worden jaarlijks 3 themabijeenkomsten georganiseerd met betrekking tot Voor- en Vroegschoolse Educatie.
2. Do: Pedagogisch medewerkers lezen de beleidsdocumenten, werkinstructies door die voor het betreffende teamoverleg gepland staan. Een twee- of drietal medewerkers vult de geplande 'Checks' in die betrekking heeft op één of meerdere werkinstructies. Tijdens het teamoverleg worden de documenten, werkinstructies en de bevindingen besproken. Aan de hand van eigen ervaringen op de werkvloer gaan de pedagogisch medewerkers bij zichzelf na of het beleid/werkinstructies actueel zijn, voldoen aan actuele voorschriften en passen binnen onze visie en werkwijze.
3. Act: Tijdens het teamoverleg worden verbeterpunten of maatregelen ingebracht en besproken. Vervolgens wordt het beleid, een werkinstructie geactualiseerd of wordt een plan van aanpak opgesteld. De beleidsmedewerker is degene die het beleid herschrijft, een maatregel, werkinstructie of plan van aanpak uitwerkt. De groepscoördinatoren koppelen dit terug aan de pedagogisch medewerkers. Medewerkers kunnen hierop reageren met aanvullingen en/of wijzigingen, zij geven dit aan bij de groepscoördinator.
4. Check: In het coördinatoroverleg worden aangedragen aanvullingen of voorgestelde wijzigingen vanuit het team besproken en wanneer wenselijk wordt dit meegenomen in het nieuwe beleid, de werkinstructie of het plan van aanpak. Tijdens het volgend teamoverleg wordt het plan van aanpak, de werkinstructie of het beleid vastgesteld. Op dat moment wordt ook aangegeven wanneer er een evaluatie plaatsvindt.

Vergaderrooster:

- Iedere eerste donderdag van de even maand is er een coördinatoroverleg, de groepscoördinatoren en beleidsmedewerker nemen deel.
- de groepsoverleggen worden door de groepscoördinator met de pedagogisch medewerkers van de groep vastgesteld. Streven is om de maand een groepsoverleg in te plannen.

Gebruikte literatuur

"Opvoeden in Kindercentra, visies, wetenschappelijke ontwikkelingen en praktijk." Marjan Hopman (red.); Uitgeverij De Tijdstroom BV, Utrecht 1996
"Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar." Liesbeth Schreuder, Marianne Boogaard, Ruben Fukkink, Josette Hoex; Uitgeverij Reed Business, Amsterdam 2011
"Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang" Eindredactie Ruben Fukkink
"Modelrapport dagopvang per 1 juli 2018."
"Overzicht maatregelen IKK" brochure augustus 2020
Website "Veranderingen kinderopvang" van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Bijlage

Voorschoolse Educatie Opleidingsplan 2025 -2026

Inleiding

Jaarlijks wordt er een opleidingsplan opgesteld voor de medewerkers, aansluitend op de wensen van medewerkers en de visie van Quadraten Kinderopvang. Voorafgaand aan het nieuwe schooljaar wordt het opleidingsplan in juni vastgesteld, het plan loopt van september tot en met augustus van het volgende jaar. Medewerkers ontvangen specifieke scholing en ondersteuning gericht op de Voorschoolse en Vroegschoolse Educatie.

Doel

Pedagogisch medewerkers bieden kinderen stimulans en uitdaging door middel van een gericht voorschools aanbod. Hierdoor worden dreigende ontwikkelingsachterstanden vroegtijdig opgespoord en gesignaleerd. Door een gerichte aanpak en een gedifferentieerd aanbod waaraan alle kinderen deelnemen, verbeteren de onderwijskansen van kinderen en wordt kansenongelijkheid bestreden.

Vanuit deze visie worden er hoge eisen aan de pedagogisch medewerkers gesteld. Het is van belang dat zij als professional over voldoende bagage aan actuele kennis en vaardigheden beschikken om aan deze doelen te werken. En ook in de samenwerking met ouders wordt het nodige aan vaardigheden en kennis van de pedagogisch medewerker verwacht. Het scholingsaanbod is ingericht op het versterken en verbeteren van visie en kwaliteit, maar ook op de scholingsbehoefte die door medewerkers wordt aangegeven.

Naast externe scholing en training ontvangt iedere medewerker interne begeleiding en coaching gericht op het aanbod van voorschoolse educatie. De pedagogisch coach sluit aan op de coaching-behoefte van de pedagogisch medewerker. Deze geeft zelf aan waar de behoefte aan coaching ligt. Eventueel resulteert dit in scholing of kan dit in het verlengde van het scholingsaanbod liggen.

Door het scholingsaanbod en pedagogisch coachen wordt het professioneel handelen van de pedagogisch medewerkers vergroot en blijven zij zich in hun vak ontwikkelen. Dit bevordert het zelfvertrouwen en het werkplezier van de pedagogisch medewerkers.

Scholing

VVE training

Het VVE aanbod wordt verzorgd met behulp van 2 ontwikkelingsgerichte programma's; 'Startblokken' en 'Uk en Puk'.

De afgelopen jaren de medewerkers van de peutergroepen VE gecertificeerd. In de periode 2024-2025 wordt een nieuwe scholing georganiseerd, 2 medewerkers volgen de VVE Sterkt training bij Timpaan: H. Lafontaine en L. Meindertsma.

In 2025 zal E. ten Hoven starten met de VE training en is er nog ruimte voor een tweede cursist.

Borging:

Om de opgedane kennis en vaardigheden van de VVE training te borgen ondersteunt de pedagogisch coach de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch coach is ook de VVE-coördinator en is verantwoordelijk voor de kwaliteit en de uitvoering van VVE. Jaarlijks verzorgt de Pedagogisch coach 3 themabijeenkomsten t.a.v. de Voor- en vroegschoolse educatie.

Bij het opstellen van een nieuw opleidingsplan vormt toerusting van pedagogisch medewerkers op gebied van voorschoolse educatie een vast onderdeel van het

opleidingsplan. Nieuwe medewerkers worden gescreend op het bezit van een VVE certificaat voordat zij ingezet worden op de VVE groep.

Daarnaast wordt een externe partij ingeschakeld voor de VVE Borging door het afnemen van borgingsmodels verzorgt door Spiekr. Het betreft de volgende modules:

- Interactieve vaardigheden
- Spelbegeleiding
- Ruimte als derde pedagogoog
- Welbevinden en betrokkenheid van kinderen
- Borging Uk & Puk

2025 - 2026: peuterteam Steltloper en Babbel

Pedagogisch Coach en Beleidsmedewerker

Quadraten Kinderopvang heeft voor de locaties IKC De Steltloper en locatie Babbel een gekwalificeerde pedagogisch coach VVE / beleidsmedewerker in dienst. (In bezit van certificaat Startblokken/ handelingsgericht werken met Uk en Puk): Laura Roffel
Borging:

2025–2026: Scholing pedagogisch coach: Spiekr

Daarnaast ontvangt de Pedagogisch Coach interne coaching vanuit de organisatie Quadraten Onderwijs, door een gedragscoach en een onderwijscoach.

Individuele training of scholing

Tijdens de coachgesprekken, gevoerd door de pedagogisch coach met de pedagogisch medewerker, kunnen individuele scholingswensen of –behoeften aangegeven worden. Wanneer individuele scholing het functioneren van de pedagogisch medewerker positief beïnvloedt en/of wenselijk is vanuit kwaliteitsoverwegingen, wordt in overleg met de pedagogisch medewerker een individueel scholingstraject opgesteld. Hiervoor zijn KinderWijs.tv en Spiekr aanbieders waar e-learning of fysieke opleidingen/workshops gevolgd kunnen worden.

Evaluatie van het VE opleidingsplan

- Jaarlijks worden tijdens de functioneringsgesprekken (maart/april) en coaching gesprekken de aangeboden opleidingen geëvalueerd. Tijdens deze evaluatie komen de volgende punten aan de orde:
 - Ervaringen m.b.t. de aangeboden cursussen/trainingen,
 - Welke kennis er is opgedaan,
 - Welke nieuwe inzichten door de cursus/training tot stand zijn gekomen. Vormen die een aanleiding om de huidige visie of werkwijze te evalueren of te herzien.
 - Wensen t.a.v. begeleiding en/of nieuwe/aanvullende scholing.
- Daarnaast wordt tijdens coaching gesprekken en groepsoverleggen geïnventariseerd welke kennis ontbreekt of waar verdieping gewenst is.
- Aan de hand van deze gespreksevaluaties op individueel en op teamniveau wordt het opleidingsplan in mei geëvalueerd. Vervolgens wordt in mei een opleidingsplan opgesteld voor het volgende schooljaar aan de hand van de bevindingen en nieuwe ontwikkelbehoeftes.

Concrete invulling VE opleidingsplan is gevat in het totale opleidings- en coachplan IKC De Steltloper.